Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА
LIBERTY
Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ XI. Олифантъ, Па. Четверъ 26-го Марта 1903. Число 13.

Що чувати въ свѣтѣ.

Буджетъ Сп. Державъ на рôкъ 1903. себъ-то державнй выдатки, ухваленй послѣднымъ конґресомъ, выносить загаломъ 753 міліоновъ 484 тысячѣ 81 дол., супротивъ 800 міліоновъ 624 тыс. 496 дол. въ роцѣ минувшôмъ. За весь часъ свого истнованя ухваливъ 57-ый конґресъ на ту цѣль 2,554 міліоновъ 108 тыс. 314 доляровъ, що перевысшае о 100 міліоновъ суму, ухвалену 56-тымъ конґресомъ. Поодинокй выдатки на розличнй державнй потребы представляють ся якъ слѣдуе:

Міністерство рôльництва 5 міліоновъ 987 тысячь 16 доляровъ; армія 78 міл. 138 тыс. 752; служба диплpoints матична и консулярна 7 міл. 968 тыс. 250; удержане дистрикту Колюмбіи 8 міл. 647 тыс. 497; фортифікаціи 7 міл. 188 тыс. 416; Индіяне 8 міл. 512 тыс. 950; судôвництво, законодавство и екзекутива 27 міл. 595 тыс. 953; академія военна 653 тыс. 284; маринарка 81 міл. 877 тыс. 291; платня урядниковъ 139 міл. 847 тыс. 600: почта 153 міл. 401 тыс. 549; цивільнй выдатки 82 міл. 272 тыс. 955; на дефіциты 21 міл. 561 тыс. 572; постôйна рôчна апробація 132 міл. 589 тыс. 820; всячина 3 міл. 250 тыс. доляровъ.

Якъ минувшого року такъ и теперь впадае въ око величезна сума, призначена на вôйско, военну маринарку и вôйсковй цѣли въ загалѣ. Доходить она до 168 міліоновъ доляровъ, а се не жарты, наколи розважимо, що зъ того выйде около 462 тысячѣ доляровъ на каждый день въ роцѣ! За тй грошѣ можна-бы купити щасте и вдоволене для міліоновъ нуждарѣвъ, выратувати зъ бѣды сотки тысячь родинъ. А такъ? щожь зъ нихъ за хосенъ? Идуть зъ дымомъ або прямо бувають убôйниками загального добра и поступу.

Новый еміґраційный законъ вже потверджены̆й президентомъ и зъ днемъ 1-го червя мае увôйти въ житє. Цѣлою его новостію е пôдвызшене податку вôдъ каждого свѣжого еміґранта зъ одного на два доляры. До касы Сп. Державъ вплыве зъ сего жерела вôдъ одного до пôвтора міліона доляровъ рôчного доходу — ось и все. Еміґраційна струя не змалѣе черезъ те анѣ на [illegible] цаля...

Уступъ нового закона, що вôдносить ся до особъ, котрымъ заборонено еміґру-[illegible] и до Сп. Державъ, звучить такъ:

»Границѣ Сп. Державъ мають бути зачиненй для идіотовъ недужихъ на умѣ, епілептиковъ, для людей, котрй въ послѣдныхъ 5. лѣтахъ мали напады божевôля, для налоговыхъ жебраковъ, для обманцѣвъ и дефравдантовъ, обжялованыхъ о дефравдацію публичныхъ фондôвъ, для недужихъ на заразливй недуги и для злодѣѣвъ тай злочинцѣвъ всякого рода. Кромѣ того замыкае ся границѣ Сп. Державъ для всѣхъ маркованыхъ анархістовъ, поліґамістôвъ, проститутокъ и женщинъ, спроваджены̆хъ въ тôй цѣли.«

Надзвычайна сесія конґресу поладнала всѣ найбôльше пекучй справы и скôнчила ся дня 21. с. м.

Договôръ зъ Колюмбією, въ справѣ будовы Панамского каналу, потвердила высша палата 73-ма голосами противъ 5. безъ найменшои змѣны. Зъ выимкою міліонера Морґана и его 4-охъ поплечниковъ, всѣ сенаторы голосували за договоромъ.

Такимъ робомъ справа Панамского каналу вже порѣшена. Сп. Державы могуть смѣло брати ся до великого дѣла, якого нѣякъ не могла довершити стара Европа, и нема сумнѣву, що своею енерґією доведуть его до кôнця. За кôлька лѣтъ увидить цѣлый свѣтъ, що Американцѣ до всего способнй.

Оденъ зъ пословъ внѣсъ въ соймѣ Пенсилвеніи, въ Гарасбурґу проектъ до права, щобы для всѣхъ родичѣвъ, котрй мають бôльшій гуртокъ дѣтей, удѣляти хвилеву и постôйну запомогу зъ краевыхъ фондôвъ. Розумѣе ся, що зъ его проекту смѣють ся члены сойму, бо въ Пенсилвеніи бôльша половина родинъ мае гарный гуртокъ дѣтей, а на добавокъ бôльшае наплывъ еміґраційныхъ елементôвъ зъ чужихъ краѣвъ. Нема отже причины бояти ся, щобы Пенсилвенія пошла слѣдомъ Франціи, де нарôдъ выгибае.

Середуща и полуднева Америка вѣчно кипитъ вôдъ революціи, е неустаючимъ видовищемъ домашнои вôйны. До повстаня у Венезуели прибула послѣдными часами революція въ републицѣ Гондурасъ и грôзнй заворушеня въ Уруґваю.

Въ одномъ и другомъ краю приходило вже кôлька разôвъ до великого проливу крови. До респуб. Гондурасъ, де розпочала ся борба мѣжь старымъ и ново-выбранымъ президентомъ, послали оногды Сп. Державы кôлька военныхъ кораблѣвъ зъ вôйскомъ для обороны своихъ интересôвъ.

Позавчерашнй телеґрамы принесли зъ Вілемштедтъ, у Венезуели, будьто-бы правительственнй вôйска побороли головну армію воюхобниковъ въ битвѣ, звеленôй коло мѣста Карупано. Битва продовжала ся черезъ цѣлый день, а по обохъ сторонахъ погибло до 600 люда. Близшй подробицѣ не надоспѣли доси.

Про звѣсный указъ царя Николая II. заговорила цѣла европейска и американьска преса. Рôжнй рôжно розчовпують его, та ту и тамъ слѣдный сумнѣвъ, чи заповѣдженй реформы не скôнчать ся на обѣцянцѣ.

До комісіи, котра мае уложити и перевести реформы, покликавъ царь кôлькохъ найбôльшихъ назадниковъ, ворогôвъ народа и народнои свободы, якъ примѣромъ міністра Плевого и пр. А чи-жь такй здѣлають що путнього? чи нарôдъ може надѣяти ся вôдъ нихъ добра? Можна сумнѣвати-сь. Се одно, а друге — въ своимъ указѣ царь не згадуе нѣчого про реформу російского шкôльництва, що стоить на найнизшôмъ щебли, и про свободу пресы. Наслѣдкомъ сего знову насувае ся пытане: яка-жь то буде свобода, якй реформы? Тажь молоде поколѣне нѣколи тамъ нѣчого не навчить ся, а старшй не дознають ся правды зъ часописей, бо... тамъ правды не вольно написати.

Выходить отже на таке, що зъ тои муки мало буде хлѣба. Царь обѣцявъ, бо бувъ спонуканый до сего революційными елементами, але дасть не богато. Цѣла свѣдома, революційна Росія не мае иншои рады, лише бороти ся такъ довго, доки не выборе собѣ конституціи. Деспоты ажь тодѣ стають ся уступчивыми, коли притисненй зъ усѣхъ сторôнъ, увидять, що вже не мають спромоги крутити дальше.

Оповѣщено вже урядово; що царь Николай II. приѣде до Риму дня 27. цвѣтня, а нѣмецкій цѣсарь Вильгельмъ II. 11-го мая с. р. Оба будуть въ гостинѣ италійского короля Виктора Имануила. До ихъ візиты приготовляють ся заздалегôдь, а въ першôй мѣрѣ высылають до Италіи тьму тьменну шпѣгуновъ, котрй мають берегчи розбишаковъ въ коронахъ.

Анґлія систематично побôльшае свою армію. Въ сегорôчнôмъ буджетѣ анґлійскôмъ вставлено на вôйско 163 міліоны 225 тысячь доляровъ. Постôйна армія Великои Британіи буде числити вôдъ теперь 235 тысячь 761 люда, кромѣ индійскихъ вôйскъ. Мѣжь тымъ въ величезнôй англійскôй державѣ погибае рôкъ-рôчно по кôлькадесять тысячь людей зъ голоду, та на се нѣхто не звертае уваги. Кобы на вôйско були грошѣ...

Черезъ здирство и податковый гнетъ прійшло въ Португаліи до поважныхъ заворушень. Много селянъ и мѣщанъ не хоче платити податкôвъ. домагаючи-сь полекшѣ. Правительство выслало вôйско въ збунтованй повѣты, котре минувшого тыжня стрѣляло до неслухняныхъ, наче до псôвъ. Коло Комбры убито або ранено до 40 особъ. Въ кôлькохъ повѣтахъ проголошено станъ облоги.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Мартъ		
26	Ч.	Никифора
27	П.	Венедикта
28	С.	Агапія
29	Н.	4 посту. Савина и Юліяна
30	П.	Алексія чолов. Божого
31	В.	Кирила єрусал.
1	С.	Цвѣтень. Хризанта и Даріи

— **Нѣякій** новый законъ не заинтересувавъ ще такъ Англійцѣвъ, якъ законъ противъ піяньства, що вийшовъ въ житє въ Анґліи зъ початкомъ сего року. Каждый, кого стрѣтить ся пяного на дорозѣ або въ реставраціи, заплатить 10 шилінґôвъ за першій, 20 за другій, разъ въ дальшихъ случаяхъ по 40 ш. (шилінґъ-25 центôвъ американьскихъ). Коли бы въ товариствѣ пяного була дитина низше 7 лѣтъ, то замѣсть 40 шилінґôвъ засудило бы ся его на кару мѣсячнои примусовои роботы. Закоренѣлый пяниця записуе ся поліцією въ чорну книжку и повѣдомляе ся о тôмъ реставраторôвъ и коршмарôвъ. Єму не вôльно нѣгде куповати горячихъ напоѣвъ, а хтобы ему ихъ продавъ, пôдпадае карѣ 10—20 фунтôвъ штерлінґôвъ (фунтъ штерлінґъ— 5 доляровъ амер). Пôдъ карою 40 шил. не вôльно записаного въ чорнôй книзѣ навѣть почастувати спірітуозами. Надто позволяе адміністрація навѣть розводы давати супругамъ, коли бы котре зъ нихъ оказалось закоренѣлымъ пяницею.

Щось подôбного придалобы ся и въ Америцѣ, бо звѣсно, що й ту не менше пяниць, якъ въ Анґліи.

— **Близь** стаціи Бирей, О. зъударивъ ся товаровый поѣздъ зъ особовымъ, наслѣдкомъ чого 6 особъ втратило житє, а кôлькадесять було раненыхъ. Оба поѣзды розбили ся и згорѣли.

— **Вôдъ** кôлькохъ мѣсяцѣвъ бушуе въ абавскôй столици, на Угорщинѣ, ватага злодѣѣвъ, що неодному дала ся въ знаки. Нема тыжня анѣ дня, щобы не занотовано новои крадѣжи, а поліція и жандармерія безъ найменшого успѣху слѣдить за злодѣями. Найбôльше крадѣжи лучае ся въ Копицяхъ и охрестности.

— **Жертвою** пожежѣ упало въ Цѣшкахъ зодочôвского повѣта (Галичина) 35 селяньскихъ загородъ. Зъ худобы згорѣло 13 штукъ. Загальна шкода выносить 130 тысячь коронъ, а була обезпечена лише въ малôй частинѣ (на 19 тыс. 539 К.)

— Въ **Мединѣ**, збаражского повѣта, згорѣло 10 господарствъ вразъ изъ стодолами и всѣма засобами збôжа. Шкоду обчисляють на 40 тысячь коронъ.

— Въ Оровôмъ, дрогобицкого повѣта, згорѣло 5 селяньскихъ загородъ и одна жидôвска крамниця. Въ огни погибло 4 штуки худобы.

— **Помѣжь** Оденрідъ а Мекеду, Па. запала ся до майнôвъ земля на просторони 2. тысячь стôпъ. Власти зарядили, щобы всѣ дохрестнй домы були опорожненй, бо е обава, що земля буде дальше валити ся. Великій кусень електричнои дороги запавъ ся также до майновъ наслѣдкомъ чого перестали курсувати стріткары.

— **Комѣть** головою упала 11-лѣтна дѣвчинка, Мері Коландъ, зъ высочезнои скалы коло Канелсвилъ, Па. на розпалену коксову пѣчь и не лишь що забила ся вôдразу, але й згорѣла на угликъ. Се нещасте зворушило доохрестныхъ жителѣвъ до глубины душѣ.

— **Експльозія** ґазу лучила ся дня 17 с. м. въ копальни угля въ Кардискъ, коло Спринґфілдъ, Ил. чôмъ 6-охъ робôтниковъ втратило житє. Є се вже друге зъ ряду нещасте того рода въ згаданôй копальни за послѣдныхъ два тыжнѣ.

— **Жена** изъ любовникомъ убила въ Уілемсбурґу, бѣля Ню-Йорку, свого мужа, звѣсного и поважного въ околици готельничого Ивана Шляґовского. Лѣкарѣ сконстантували, що готельничій бувъ такъ сильно ударены̆й по головѣ, ажь мозокъ выскочивъ, а смерть слѣдувала въ тôй хвили. Жорстокихъ убійниковъ увязнено.

— **Якійсь** злочинець кинувъ черезъ вôкно до хаты старшого судіѣ въ Решици, на Угорщинѣ, динамітовый патронъ зъ запаленымъ льонтомъ. Выбухъ бувъ такъ сильный, що повыбивавъ всѣ вôкна и вырвавъ кавалокъ муру. Родина судіѣ вышла цѣло, бо находила ся въ примежнôй кôмнатѣ. За злочинцемъ слѣдить жандармерія.

— **Бразилійскй** дикуны, званй Буґрами, напали недавно на дôмъ переселенця Репля въ Дюценѣ и вырѣзали цѣлу его родину. Пôдъ ихъ ножами погибло трое дѣтей переселенця, а жена такъ була покалѣчена, що боре ся зô смертію. Дикуны загарбали опосля все, що лише дало ся, пôдпалили дôмъ и утекли въ лѣсы.

— **Смерть** вôдъ бритвы стрѣнула оногды въ Дінверъ, Коло. звѣсного міліонера Дженса Стіґанера. Голяръ вôдтявъ ему маленькій прищикъ на шиѣ при голеню, а хочь ранка ятрила ся, Стіганерь не звертавъ на се найменшои уваги. Ажь коли вôдъ раны спухла цѣла шия міліонеръ пôшовъ до шпиталю. де и умеръ на затроене крови.

— **Страшный** орканъ сказженѣвъ въ Анґліи и наробивъ дуже богато шкôдъ. Буря була така, що найстаршй люде не затямили подôбнои. Орканъ надлетѣвъ изъ заходу и лютувавъ головно въ Ирляндіи, пôвнôчнôй та середущôй Анґліи. Въ ґрафствѣ Лимрікъ анѣ оденъ дôмъ не лишивъ ся цѣлый. Морске побереже буквально покрите куснями розбитыхъ кораблѣвъ та лодокъ. Обчисляють, що въ часѣ бурѣ погибло до 200 людей. Шкоды выносять около 52 міліоны доляровъ.

— **На** кару смерти черезъ повѣшене засудивъ судъ присяжныхъ въ Коломыѣ (Галичина) Николу Ющакъ, господаря зъ Вербижа нижнього за те, що убивъ свого тестя.

— **Рѣка** Місисипі, одна зъ найбôльшихъ рѣкъ въ Америцѣ, выступила зъ береґôвъ и залила міліоны акрôвъ плодородної землѣ. Цѣлй мѣста и мѣсточка лежать пôдъ водою, а деякимъ грозить заглада.

Дня 20. с. м. телеґрафують зъ Мемфісъ Тен.: Повѣнь въ долинѣ рѣки Місисипі бôльшае що хвиля и прыбирае страшнй розмѣры. Помѣжь Ст. Френсисъ а Місисипі не видно нѣчого лишь воды и воды, на сотки квадратовихъ миль. Цѣла околиця мае выглядъ безмежного моря. Мѣсто Маріонъ, въ Арканзасъ, залите зовсѣмъ водами, а зъ поменшихъ осель не лишило ся й слѣду. Єдинокими комунікаційными средствами е тратвы и човны. Люде безраднй супротивъ розбурханыхъ струй. Хто може утѣкае на высше положенй мѣсця, але и туди сягають ихъ быстрй филѣ. По всѣхъ усюдахъ гомонить оденъ великій плачь и голосъ розпуки. Мѣжь тымъ вода пôдносить ся безъ упину. Кôлько вже людей погибло, доси еще не звѣсно, та ратунковй човны стрѣчають безлѣчь трупôвъ, що плывуть зъ водою.

Подôбнй вѣсти надходять зъ Тексасъ, Тенеси, Міссурі, Мінесоти и зъ долины рѣки Огайо. Послѣднй теплй дни и частй дощѣ всюды выкликали грôзнй повены, якй надѣлали вже міліоны шкôдъ. Кажуть, що лише самои худобы потопило до 250 тисячь штукъ а кôлько збôжа, будинкôвъ, господарскихъ знарядивъ и рôжныхъ рѣчей пôшло зъ водою, того и не зчислити.

Легке Вылѣченє.

Niles, O. „Прошу приняти мою щиру подяку за пораду, одержану вôдъ Васъ передъ якимсь часомъ. Вôдъ часу коли я зачавъ уживати Тринерового Американьского Еліксіру Горкого вина чую ся щоразъ лѣпше, а теперь есьмъ вже цѣлкомъ здоровый, можу робити яку небу[illegible] ту а такожъ [illegible] нальный апе[illegible] ня. Єсли быс[illegible] якôмъ слабôмъ [illegible] то запевне на[illegible] мое скоре выз[illegible] домъ. Я не мô[illegible] чами анѣ не ма[illegible] якого апетиту; [illegible] слаблы, такъ що [illegible] перестати працоват[illegible] нѣ чуюсь сильнѣйши[illegible] коли небудь передъ [illegible] стію. Михаиль Капуст[illegible]

Въ тôмъ нема жадного ч[illegible] Кровь п. Капусты була с[illegible] ба, занечищеня, а черезъ терпѣло цѣле тѣло. Тринерôвъ Американьскій Еліксіръ Гôркого вина, бувши найлучшимъ лѣкомъ до очищеня крови, скоро вôдсвѣживъ еѣ, скрѣпивъ всѣ его орґаны и привернувъ ему здоровлє. Оно помагае въ каждôмъ случаю. Уживайте его теперь, бо теперь его найбôльше потребуете: на веснѣ каждый повиненъ его уживати. Оно выробляе ся зъ чистого вина и зѣль, нѣчого бôльше.

До спродажѣ у всѣхъ аптикахъ або у фабриканта: Jos. Triner. 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

ВЫЛѢЧУ ПРОПУКЛИНУ.

моимъ

Хемічно елекричнимъ способомъ.

(По вылѣченю непотрѣбнй пôдвязки.)

Безъ ножа, безъ операціи, безъ утраты часу.

Г[illegible] до мене, заки выкипете бôльше грошей на пôдвязки.

Скрентоньскій робôтникъ уздоровленый.

ПОВАЖАНЫЙ ДОКТОРЕ! Я такъ тяжко страдавъ вôдъ килы, що все менѣ було остогидло, а пôдвязки лишь побôльшали мою муку. Тодѣ приятелѣ звернули мою увагу на Вашъ Хемічно-електричный способъ лѣченя. Я пôддавъ ся ему и Вы совѣстно, въ коротк[illegible] часѣ зовсѣмъ мене вылѣчили. [illegible] васъ поручаю кождому.

[illegible] THOMAS CARSON,
бувшій [illegible] D. L. & W. 1303 [illegible] Str., Scranton, Pa.

Я недодаю болю, неуживаю ножа, невздержую вôдъ працѣ. Даю письменну запоруку тому, кого зачну лѣчити, що его дѣйсно уздоровлю. За візиту не треба платити нѣчого, а наколи ся обовяжу лѣчити васъ, непотребуете менѣ сейчасъ всего заплатити. Почекаю.

Книжочки объяснячй въ вашôй роднôй мовѣ, на жадане пôшлю каждому даромъ.

Хто не будь схоче бачити ся зô мною, нехай голосить ся на понизше поданый адресъ:

DR. P. ALEX. O'MALLEY

Офисъ въ Wilkes-Barae и Scranton, Pa.
Скрентонскій офисъ Burr Building, 134 Washington ave. Вилкесберскій офисъ 160 So. Washington, st.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Богданъ Хмельницкій
ГЕТЬМАНЪ УКРАИНЫ.

...образку бачите братя Богдана Хмельницкого, чоловѣка, що для Руси-Украины мôгъ бувъ тымъ, чимъ бувъ Юрій Вашинґтонъ для Сполученыхъ Державъ. Повтретя сотки лѣтъ минуло вôдъ того, коли цѣла Украина зôрвалась до бою зô ворогами, пôвтретя вѣку уплыло вôдъ тои велѣ, де Украина могла була стати вôльною ... безъ хлопа и пана!

...не кацапске смѣте пытае ся неразъ насъ, де ваша Украина, де ваша република та президентъ? ...ѣ вы братя оповѣджте про славну Хмельниччину, ...ай завстыдженый Москвофулъ замкне свой брехливый, дурный ротъ. Знайте, дурнѣ кацапы, що Украина вже показала разъ свѣтови силу, а то таку, що якбы хотѣла, то зъ польского короля та московского царя була бы зробила для себе своихъ льокаѣвъ.

Коли поглянемо у історію XVII. вѣку, то побачимо, що нѣякій народъ передше не показавъ свѣтови такои силы, якъ Украина пôдъ Хмельницкимъ, де цѣлый украиньскій народъ пôрвавъ ся до оружія противъ своихъ гнобителѣвъ, ляцкихъ панôвъ та жидôвъ.

Такои масы уоруженого народу, такого міліонового вôйска не мôгъ до сего часу нѣхто показати — навѣть сама 30 лѣтна вôйна, яка вела ся у Нѣмеччинѣ. И вы пытаєте, де Украина?! Я вамъ скажу ще яснѣйше до?! Украина тамъ, до царскій урядъ выдае міліоны рублѣвъ, щобы годувати такихъ скаженыхъ псôвъ, якъ вы, котрѣ безнастанно мають сторожити, абы невольникъ не розкувавъ тяжкого царского ланцуха, якимъ заковано нашъ народъ; — Украина тамъ, де вѣчно кипить и бурить ся, де хлопы пôдпалюють теперь царскихъ заушникôвъ, до торôкъ були страйки и бойкоты; — Украина тамъ, де колись Пестель организовавъ бунтъ противъ царя, де передше Мазепа зъ Каролюмъ XII. хотѣвъ въ багнахъ утопити Петра Великого и его армію. — Украина врештѣ есть та держава, котра пристала за Богдана Хмельницкого до Росіи на такôй згодѣ, що мае сама собою рядити, мати свôй власный скарбъ, власне вôйско и гетьманôвъ. Оттака то згода була у Бѣлôй Церквѣ въ 1654 роцѣ, та лишь ваші проклятѣ царѣ зломили присягу и довели Украину до того, що нынѣ такі царскі прихвостнѣ, якъ вы, поважуетесь навѣть брехати про се, про що свѣдчить исторія.

Та не поможе псамъ на сонце скавулѣти, сонце вôдъ того не погасне. Не поможе банда опришкôвъ, наемникôвъ царскихъ, хоть и всѣ бы перечили истнованє Украины.

Розкуютъ ся незабаромъ
Закований люде
Настане судъ!

А тодѣ прійде часъ порахунку и зъ вами, найподлѣйшѣ зъ найподлѣйшихъ, зрадники — рôдного краю. Вже въ невдовзѣ упаде царскій деспотизмъ, а вы будете збирати нагороды за свою пекольну роботу. Верне Хмельниччина та заплатить уперед всьою рахунокъ изъ вами, розбôйники народного добра.

* * *

Отсихъ кôлька словъ вырываютъ ся мимоволѣ изъ душѣ кождого щирого Русина, коли спогадае собѣ на тыхъ Юдôвъ, котрѣ за грошѣ хотѣлибъ выколоти очи нашому народови, абы не чувъ и не видѣвъ того ярма, въ яке они хотѣлибы завести усѣхъ. Народъ стогне, пухне зъ голоду, кровію обливае ся вôдъ букôвъ та кнута царскихъ посѣпакъ, тысячѣ нашихъ найлѣпшихъ патріотôвъ погибло у тюрмѣ та въ Сибири, сотки повѣшеныхъ мучениковъ кричить о пôмсту за невинну смерть, а тѣ москвофульскѣ драбы хотѣлибъ насъ переконати, що то народъ не кричить та не плаче та не зойкае, а веселѣ пѣсни спѣвае танцюючи у московськôмъ раю. Тому вибачте, дорогѣ читателѣ, если крикъ погорды и обуреня вырве ся изъ накипѣлои жалемъ груди, если яке прикре слово на силу вылетить изъ устъ. Алежь бо кацапы такѣ дуже, дуже пôдлѣ.

* * *

А теперь перейдѣмо до того славного спомину про велико повстане за Хмельницкого та потѣшмо свѣтлымъ образомъ нашу козацку душу.

Передъ трома сотками лѣтъ було на нашôй батьківщинѣ далеко еще гôрше чимъ теперь. Усѣ Русины-хлопы були въ неволи у польскихъ панôвъ. Панъ мôгъ зробити зô своимъ пôдданымъ, що захотѣвъ. Мôгъ го продати якъ худобу, мôгъ му выдерти жѣнку, доньку або сестру для своеи розпусты, мôгъ навѣть вбити безъ жадного права та суду. Розумѣе ся само собою, що уся земля вважала ся панського — проте дерли зъ хлопа, кôлько захотѣли, лишаючи ему хиба тôлько, абы у нуждѣ мôгъ пережити зô своею родиною. Панъ дбавъ за хлопа оттакъ, якъ лихій ґазда за свою робучу скотину. Отъ абы не здохла, абы було чимъ робити.

Усьо то хлопъ зносивъ довго и здававъ ся, що Русинъ ставъ уже такою худобою, що вже нѣколи не пôднесе карку изъ паньского ярма. Але у тôмъ скатованôмъ, пригнобленôмъ хлопѣ лишило ся еще одно чуте, якого вôнъ не хотѣвъ попустити ся, а то була его хлопска, руска вѣра. На всьо звыкъ мужикъ, на всѣляку бѣду, але того не мôгъ стерпѣти, абы паны, за пôдмовою езуитôвъ, вôддавали въ аренду жидамъ его церкви. Коли ту штуку зачали паны пробувати на Украинѣ, народъ зачавъ кипѣти, ажъ счинивъ таку заверуху, якои доси еще свѣтъ не бачивъ.

Вже передъ Хмельницкимъ пробувавъ народъ скинути ляцко-жидôвске ярмо. Але сила була за мала. Народъ не вставъ увесь и тому легко було Полякамъ побити Наливайка, Лободу, Трясила, Павлюка та иньшихъ ватажкôвъ-бунтôвникôвъ, бо весь народъ не прилучивъ ся до нихъ. — Се удало ся допера Богданови, на котрого покликъ повстала, якъ одинъ чоловѣкъ, цѣла Украина въ ширшъ тай въ здовжъ.

Коли Поляки довѣдались про заверуху, они легковажили собѣ ея, бо мѣркували, що имъ такъ легко прійде еи здусити, якъ и передше. Але завелись. Перша битва була пôдъ Жовтыми Водами. У тôй битвѣ польске вôйско зôстало цѣлковито розбите, а самъ командантъ Ляхôвъ, молодый Степанъ Потоцкій зôставъ забитый. Коли ся вѣсть долетѣла до Варшавы, мовь громомъ разила панôвъ. Теперь уже не кпили собѣ Ляхи зъ Русинôвъ, але зôбрали велике вôйско и дали ажъ трохъ гетьманôвъ, абы пôмстили ся за програну битву. И знову прійшло до великои битвы пôдъ Корсунемъ. Зъ однои стороны стали польскѣ черевачѣ, выпасенѣ гладуны, цѣлѣ закованѣ въ желѣзо, а зъ другого руськѣ хлопы зъ косами та цѣпами изъ жменею козакôвъ на чолѣ. Але скоро показало ся, що рускій цѣпъ та коса та здоровый хлопскій кулакъ моцнѣйшѣ анѣжь польска дорога збруя. Рускѣ хлопы молотили панôвъ цѣпами гей снопы на тоцѣ и гей снопами укрыли Корсуньске поле паньскими череватыми трупами. Велика сила Ляхôвъ лягла тогды пôдъ местными руками Украинцѣвъ.

Сѣ двѣ славнѣ победы дали силу народному бунтови. Кождый теперь кидавъ свое ремесло и хату а пристававъ до повстаня. Зô всѣхъ сторôнъ збѣгавъ ся народъ, щобы дати помôчь народнôй справѣ.

А Ляхи?! Тѣ цѣлкомъ стратили вôдвагу. Они, що такъ завсѣгды и всюды умѣють ся хвалити та величати, якѣ то они хоробрѣ, коли пôзнали, що не жартъ, показали ся, чимъ они властиво е. Трусами та боягузами безъ мѣры. Такои ганьбы, якъ була пôдъ Пилавцями, не мае майже жаденъ другій народъ у своѣй исторіи. Бо то-знаете, кôлькадесять тысячѣвъ польскихъ ясновельможныхъ панôвъ зôбрало ся противъ нашого украиньского вôйска и мали ся зъ нами бити. Та якъ лише почули, що Русины зближають ся, заразъ усѣ тѣ шляхтичѣ въ ноги! Повтѣкали безъ битвы, утекли, заки узрѣли руску силу.

Велика бѣда настала теперь для Польщѣ, такъ що самъ король Иванъ Казиміръ мусѣвъ стати на чолѣ вôйска. Але и то не помогло. Прійшло до битвы пôдъ Зборовомъ, де Русины вôдъ разу розбили цѣле польске вôйско, а самого короля мали взяти въ неволю. — Та тутъ вже самъ Хмельницкій змилувавъ ся надъ королемъ тай казавъ битву заперестати. Бачите Русинъ все Русиномъ, и для ворога завсѣгды мягке мае серце.

Отъ зъ сего короткого представленя можете ясно бачити, що то е Украина и яку она мала силу, коли розбила цѣлу Польщу, котра тогды була великою и сильною державою.

Москалѣ тогды були слабыми и немôчными, ба навѣть Поляки ними комендерували, якъ хотѣли. Бувъ такій часъ, що Поляки завоювали були и взяли въ полонъ московскихъ царѣвъ, а Москалѣ мусѣли выбрати сына польского короля своимъ царемъ.

Тожь тодѣ лише Украина-Русь була найбôльше могучою державою помѣжь всѣми Славянами.

Московскѣ послы приходили до Хмельницкого та корились ему и просили его ласки та пріязни. И въ тôмъ то власне бувъ головный блудъ и грѣхъ Хмельницкого, що вôнъ завѣривъ московскимъ лисамъ. Коли Хмельницкій мавъ пôдъ своими ногами цѣлу Польщу, коли при нѣмъ стоявъ цѣлый народъ, вôнъ повиненъ бувъ зробити хлопску державу таку, яку мы хочемо теперь сотворити. Але у Хмельницкого не було на се анѣ досить розуму анѣ смѣлости. Вôнъ бачивъ, що Полякамъ не ма що вѣрити, що они его завсѣгды зраджують. Тому давъ пôдмовити ся царскимъ высланцямъ и прилучивъ Украину до московскои державы въ 1654 р. Черезъ се гадавъ вôнъ, що уратуе народъ и вѣру вôдъ польскои самоволѣ.

Та выйшло на таке, що зъ болота влѣзъ у багно Ще поки живъ Богданъ, не смѣли царскѣ слуги цѣлкомъ ломити згоды. Але якъ его не стало, то чимъ разъ бôльше укорочували нашѣ права, ажъ въ кôнци злучили Украину цѣлкомъ зъ Росіевь и назвали еи Полудневовъ Росіевь та подѣлили на ґуберніѣ.

Зъ того выходить таке, що мы пôдперли Москву и дали еи значѣне, а самѣ стали дѣдами.

Самъ Хмельницкій при смерти каявъ ся своеи злуки зъ Москалями, бо видѣвъ царске шахрайство. Та було за пôзно! Хмельницкого сынъ Юрусь бувъ нездалый до нѣчого, а другѣ гетьманы пôдлещувались то Москалямъ то Ляхамъ, не дбаючи за народъ. Тому справедливо каже Шевченко про наслѣдникôвъ Богдана, хто они були:

Рабы, пôднôжки грязь Москвы,
Варшавске смѣте вашѣ паны
Ясновельможнѣ гетьманы.

Та помимо того, що Хмельницкій не довѣвъ до ладу Украины, вôнъ мусить признавати ся историевь яко великій чоловѣкъ и кождый Русинъ мусить знати его имя. Божь вôнъ показавъ цѣлому свѣтови, яка велика сила лежить на Украинѣ, коли она у едности возьме ся за дѣло.

А те, чого Хмельницкій не сповнивъ, мусимо сповнити мы. Пусте жите, котре не лишае по собѣ слѣду. Тою памяткою, яку мы усѣ маемо по собѣ лишити, мае бути наша праця надъ освободженемъ нашои вôтчины. То не штука ѣсти бѣлый хлѣбъ и мясо и кричати: „Проклятѣ радикалы не дають спокою.“ Але се е штука, въ кождôй годинѣ памятати про своихъ бѣдныхъ братôвъ тамъ далеко за моремъ та шукати способу зломити вôдвѣчне ярмо. Колижь тамъ, у галицкôмъ та московскôмъ пеклѣ затыкають уста та звязали руки, мы тутъ на вôльнôй земли Вашинґтона мусимо кричати за всѣхъ. Нехай тѣ числа Свободы, якѣ идуть до старого краю побудять тамъ нашихъ братôвъ до свобôдныхъ думокъ, зъ котрыхъ уродить ся борба за волю. Нехай лише якусь-тамъ пайку читателѣвъ здобудемо для нашои идеѣ, мы вдоволенѣ. Мы робимо щиро въ тôй вѣрѣ, що самъ Богъ не хоче неправды та насилы, а любови, братерства та свободы для усѣхъ людей, а тымъ самымъ и для нашого бѣдного народу.

Тому зъ вѣрою въ того Бога, котрый давъ заповѣдь любови, мы хочемо боротись изъ усѣма тыми, котрѣ на кривдѣ та людскихъ слезахъ збудовали свою силу та значѣне.

Поможи Боже скинути зъ престолôвъ земныхъ богôвъ!

Американьско рускій радикалъ.

Дописи.

ЛИСТЪ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Не пускають на зарôбки!..

Що въ Галичинѣ заробки такѣ поганѣ, що гôршѣ вже й не можуть бути, и що вô всѣхъ иньшихъ краяхъ, що граничать зъ Галичиною, платять за роботу богато лѣпше (зъ выѣмкомъ Россіи, де ще гôрше, якъ у насъ!) се вже всякій знае. Тому то й выбираеть ся що року богато людей зъ Галичины на зарôбки до Нѣмеччины, а то й до Америки. Та доси ходили за границю на зарôбки лише зъ Захôдної Галичины, Мазуры, а по трохи й Лемки, — а нашь руській хлопъ зô Схôдной Галичины волѣвъ сидѣти дома та робити на паньскôмъ ланѣ за 20 крейцарôвъ зъ кôлькома нагаями двôрського посѣпаки въ додатку вôдъ досвѣта до темнои ночи.

Але бѣда зачала вчити и руського хлопа розуму, и таки дечого навчила. Минувшого лѣта взяли ся нашѣ люде до страйкôвъ; а далѣ подумали, що замѣсть страйкувати та ѣсти жовнѣрськѣ кулѣ замѣсть хлѣба, то хиба лѣпше буде поѣхати на заробокъ въ Нѣмеччину, тай заробити собѣ дещо безъ нѣякого клопоту. Сей плянъ тымъ лѣпшій, що коли хочь трохи народу выѣде на зарôбки за границю, то тымъ, що лишать ся дома, лекше буде и страйкъ вытримати, бо по перше, не буде зайвыхъ робôтникôвъ, не буде кому псувати страйку, а по друге тѣ, що заробляти-муть за границею, привезуть до дому трохи грошей, то лекше буде потôмъ перетримати зиму.

И поѣхали-бъ люде на роботу и заробили бы грошей и все було бы добре, кобы въ Галичинѣ обовязували австрійськѣ законы, кобы въ Галичинѣ не бувъ „polski kraj i polski bóg i król“ тай польськѣ старосты зъ польськимъ намѣстникомъ въ додатку... А то злякались паны, що не буде кому въ лѣтѣ робити за пессій грôшь на ихъ ланахъ, тай не пускають людей на роботу. То есть, не паны не пускають, бо въ нихъ нема на те нѣякого права, а не пускають паньськѣ слуги, цѣсарсько-королѣвськѣ старосты, не выдаючи людямъ пашпортôвъ та заказуючи вôйтамъ, выдавати людямъ робôтничѣ книжки... Отъ недавно задержали навѣть вже на зелѣзничôмъ двôрци у Львовѣ цѣлый гуртъ робôтникôвъ, що ѣхавъ до Нѣмеччины. Що зъ такои „політики“ буде, побачимо; намъ здаеть ся, що паны повиннѣ бодай знати таку просту рѣчь, що коли пса бешь и не пускаешь изъ хаты, то вôнъ укусить. Про те, що таке поступоване противить ся австрійськимъ законамъ, навѣть не згадую. Що зъ того, що австрійськѣ законы позволяють кождого горожанинови переносити ся мѣсця на мѣсце, де лишь захоче, навѣть за сто границь, — що зъ того всего, коли въ Галичинѣ пануе польська шляхта, а еи панованю нема нѣ кôнця нѣ краю, бо центральне правительство въ Вѣдни, бо навѣть „Найяснѣйшій Тато“, на котрого нашѣ темнѣ люде покладали такъ богато надѣй, потребують услугъ польськои шляхты и не хотять собѣ еи зразити?! А хлопамъ нашимъ, тымъ бѣдакамъ, що имъ паны не дають жити по людськи, треба бы брати собѣ науку бодай зъ того пса, що якъ його бють и не пускають зъ хаты, то вôнъ кусае...

Що паны за всяку цѣну хотять зробити страйкъ неможливымъ т. е. зъ однои стороны не пустити руського хлопа на заробокъ за границю, а зъ другои стороны улекшити собѣ спроваджене Мазурôвъ, свѣдчить хочь бы такій фактъ: Вже давненько подало руське товариство „Просьвіта“ просьбу до намѣстництва о концесію на бюро посередництва працѣ, але до нынѣшного дня не достало ще нѣякои вôдповѣди, лише знаемо, що львôвській маґістратъ, котрого намѣсництво пытало ся о опінію, вôдповѣвъ, що такого бюра не треба. А тымчасомъ польськѣ людовцѣ, котрѣ допера минувшого лѣта перейшли зô своимъ провôдникомъ Стапінськимъ на службу до польськои шляхты, сейчасъ достали концесію на бюро посередництва працѣ у Львовѣ, абы могли спроваджувати до Схôдной Галичины Мазурôвъ и псувати страйкъ руськимъ хлопамъ.

Панськѣ розбоѣ.

Про те, якъ паны-дѣдичѣ въ бѣлый день рабують хлопôвъ, я навѣть у моихъ листахъ не згадую, бо щобы вычислити всѣ тѣ рабунки, на те треба бы хиба выдавати окрему ґазету. Але про дещо все таки треба згадати.

И такъ въ Яворôвськôмъ повѣтѣ ґр. Чосновскій не хоче платити людямъ за роботу, а коли вони приходять до него упоминати ся о заплату, то бе ихъ и спускае на нихъ бритаиôвъ. Коли-жь не хотять ити на роботу, то каже слугамъ грабити. И дежь въ тыхъ людей руки, що вони, дужѣ, здоровѣ хлопы, позваляють зъ собою таке робити?!

А ще хитрѣйше поступивъ собѣ иньшій панокъ професоръ медицины на львôвскôмъ університетѣ Ридиґеръ, великій польській патріотъ и великій-превеликій католикъ. Сей панокъ, доробивши ся грошей, захотѣвъ бути дѣдичемъ и купивъ собѣ на ліцитаціи село Креховъ въ жовкôвськôмъ повѣтѣ, а зъ тымъ селомъ и присѣлокъ Гутиско. Люде присѣлка жиють на земли, яку имъ подарувавъ 1711 р. польській королевичь Константинъ Собескій, а маючи його грамоту, до теперь на тôй земли интабулювали ся. Зъ сего скориставъ великій католикъ, купивъ на ліцитаціи Креховъ зъ Гутискомъ, не придививши ся (бо не хотѣвъ придивити ся!), що купуе, а потôмъ судъ присудивъ землю Гутиска йому, бо вôнъ „купивъ въ доброй вѣрѣ“. „Купивши въ доброй вѣрѣ“, вôдобравъ хлопамъ пасовиско, а навѣть за воду каже платити вôдъ 1—6 коронъ рôчно. И все те робить побожный католикъ, провôдникъ польськои католицькои партіи и Львовѣ!...

На Буковинѣ

щось попсувало ся... Тамошный намѣстникъ Бурґіньонъ, що то до него на поклôнъ скликали въ 1901 р. великѣ руськѣ „патріоты“ Стоцкій и Пігулякъ всѣхъ руськихъ хлопôвъ зъ Буковины, побачивши, що Русины такѣ покорнѣ телята, почавъ собѣ розбирати и лучити ся зъ Румунами и Нѣмцями противъ Русинôвъ. Чи на сѣй антируськôй політицѣ, чи на чѣмъ иньшôмъ, — досить що пошпотивъ ся и йде теперь на „зелену пашу“, а на його мѣсце приходить князь Гогенльоге-Шілінґсфірштъ. Сей певне буде для руськихъ урядникôвъ трохи лѣпшій, ну, — и великѣ руськѣ „патріоты“ Стоцкій и Пігулякъ десь такъ сего лѣта або найдальше вôдъ сего лѣта за рôкъ знову скличуть окремыми вôдозвами всѣхъ руськихъ хлопôвъ зъ Буковины, абы зôбрали ся подякувати панови намѣсникови за його добре серце...

Зъ россійскои Украины.

Надходять вѣсти, що тамъ хлопы беруть ся пôдпалювати всѣхъ тыхъ панôвъ, у котрыхъ минувшои весны позабирали потрохи збôжа, за що царь давъ имъ вôдшкодоване, здерши зъ хлопôвъ 800 тысячь рублѣвъ (400 тысячь доларôвъ). Теперь хлопы мстять ся на тыхъ панôвъ пôдпаломъ.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

...ель Шандръ Канев... покета выграли хлопы сего лѣта страйкъ пôдчасъ жнивъ, а выграли такъ удатно, що замѣсть 18-ого снопа дôстали 10-ый! Интервенція правительства нѣчого не помогла. Панъ мусѣвъ згодити ся на те що хотѣли хлопы.

По всѣй Украинѣ були також страйки пôдчасъ копаня цукровыхъ буракôвъ, на чѣмъ богато панôвъ понесло великй шкоды, а въ деякихъ бураки таки зимують на поли.

Революційна Украинска партія („Р. У. П."), що выдае вôдъ початку 1902 р. свою газету „Гасло", почала зъ початкомъ сего року выдавати для хлопôвъ и мѣськихъ робôтникôвъ газету „Селянин", а „Гасло" лишить ся газетою для теоретично-наукового обговореня украинскихъ справъ. Обѣ газеты выходять въ Черновцяхъ.

Нашй браты въ Росіи чимъ разъ завзятѣйше починають працювати для поваленя россійскои тюрмы народôвъ...

5. Марта 1903. М. Л.

До Русинôвъ живучихъ на Вівер Лейкъ, Ман., Канада.

Гадали мы собѣ, що намъ бѣднымъ Русинамъ нѣколи сонце не засвѣтить и нѣколи свѣтъ не заяснѣе. Гадали мы собѣ такъ, що жили мы въ Галичинѣ и не малисьмо тамъ жадной ясноты черезъ жидôвъ та панôвъ, бо всюда паньскій та жидôвскій верхъ. Зъ того бѣдный хлопъ поѣхавъ до Канады. Правда, що лекше намъ ту жити и то лекше для тѣла але не для душѣ, бо не ма нѣ церкви нѣ попа. Але теперь знаемо, що Господь Богъ не забувъ за насъ, бо прийшло трохъ священикôвъ, отже тѣшимо ся, бо завше можемо боже слово Боже почути и науку Исуса Христа. И вы Русины слухайте своихъ священикôвъ, не латиньского або царославного але слухайте свого и свому помагайте то будемо всѣ вдоволеній и славными на Вівер Лейку.

Петро Кольматацкій.

НОВИНКИ.

— Памятайте на „Руско-Народный Домъ Емиграційный въ Америцѣ" и висылайте жертвы до касіера вôдъ адресою: Mr. Lazor Syrotiak, 42 Washington st., Yonkers, N. Y. а заразомъ уведомить о тôмъ секретаря вôдъ адресою: Mr. K. Kryczot, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.

— **Пише** намъ п. Мих. Грацонь зъ McKeesport, Pa. Може хто гадае собѣ, що москвофільске „Общество Русскихъ Братствъ" справдѣ такъ росте и розвивае ся, якъ трубить нюйорска „Не-Правда", тымъ часомъ рѣчь мае ся противно.

Передъ кôлькома мѣсяцями донесла ся сама „Не-Правда", будьто-бы въ Донорѣ, Па. зорганізувало ся величезне братство, котре пристало до „Общества", та гадаете що було въ тôмъ хочь одробина правды? Де тамъ! Мы ся пôзнѣйше довѣдали и дознали ся, що въ Донорѣ и окрестности навѣть не заносило ся на щось подôбного. Русины, котрй зъ нихъ „илейôвъ" приходять до церкви говорили то, що тамъ крутивъ ся якійсь агентъ и намовлявъ деякихъ, абы пристали до „Общества", але люде не дали ся зловити на полову. Агента прогнали на чотыри вѣтры, а самй взяли ся за руки и зорганізували въ Мєновиль, Па. вôддѣлъ „Р. Н. Союза". „Не-Правда" однакъ далше оденъ доказъ бôльше, що она туманить своихъ читачôвъ и годуе ихъ брехнями.

— **Експресовый** поѣздъ (трень) розбивъ дня 19. с. м. на перехрестю шинъ въ Allegheny, Pa возакій вôзъ, якимъ перевожено меблѣ, при чôмъ робôтники Джанъ Мікнайтъ и Елбертъ Корнеліусъ погибли на мѣсци а Мекбустлиръ и Джанъ Мікгріффъ були тяжко покалѣчені. Пôдъ колесами льокомотовы погибло також двое коней.

— **Передъ** судомъ присяжныхъ въ Редингъ, Па. розпочавъ ся процесъ противъ Ивана Мотуры и Ивана Адріяньского, що походять зъ Широкого, шаріскои стол., на Угорщинѣ, обжалованыхъ за убійство своего земляка. Убійства доверщено еще 9 новембра 1902 р. на Иванови Войтковы, родомъ зъ Германовце той, самои столиці. Земляки посварили ся при чарцѣ и розпочали бôйку, въ наслѣдокъ чого оденъ сейчасъ пôшовъ гризти сыру землю, а двохъ ажъ теперь повисне на шибеници.

— **Свою** жену а шестеро дрôбныхъ дѣтей поубивавъ минувшого тыжня Адольфъ Кравсъ, богатый фармеръ зъ охрестности Ст. Люисъ, Мо. Всѣ були поубиваній тяжкимъ молотомъ. Причина сего тяжкого злочину незвѣсна тымъ бôльше, що Кравсъ любивъ свою родину и уходивъ за чоловѣка спокôйного, чесного и працьовитого. Догадують ся лише, що нещасный зôйшовъ зъ рузуму и въ нападѣ божевоья доверщивъ такого дѣла. Наймолодша дитина числила 6 мѣсяцѣвъ, а найстарша 12 лѣтъ. Тымъ самымъ молотомъ, котрымъ позбавивъ житя свою родину, Кравсъ завдавъ также собѣ кôлька тяжкихъ ранъ въ голову, тай померъ на другій день.

— **Австро**-угорскій банкъ отворивъ свою філію для Сп. Державъ въ мѣстѣ Нью-Йорку. Банкъ зареестрованый зъ основнымъ капіталомъ 100 тысячь доларôвъ и резервами премій въ тôй самôй высотѣ. єго задачею буде полагоджувати справы торговельный, пересылати грошѣ и т. п. що доси выконували для Австро-Угорщины выключно нѣмецкй банки. Нашй переселенцѣ, котрй мають якй небудь торговельнй зносины зъ Австро-Угорщиною або при пересылцѣ грошей до старого краю, могуть услуговати ся зъ сего, удаючись до свого банку. Ту безъ сумнѣву менше ихъ здурять, якъ въ нѣмецкихъ або французкихъ банкахъ.

— **Звѣръ**, чи чоловѣкъ? Въ Гамілтонъ, О. увязнили Альфреда Кнапа, що убивъ трехъ женокъ и двохъ дѣвчатъ. Кнапъ зложивъ передъ судомъ слѣдуюче вызнане:

Дня 24. сѣчня, 1894 р. я убивъ свою перщу жену, Ему Летлменъ, въ складахъ дерева, при улици Джестъ, въ Синсинати, О.

Дня 1 серпня, 1891 р. погибла зъ моихъ рукъ Мей Икертъ, на Валнутъ улици въ тôмъ самôмъ мѣстѣ.

Дня 7. серпня я позбавивъ житя свою другу жену, Дженю Коморсъ Кнапъ, пôдъ мостомъ каналу на ул. Ліберті, а еи трупа кинувъ до каналу.

Въ липня 1895. р. я задусивъ въ Индіянополисъ, Инд., молоде дѣвча, Иду Джебертъ.

Дня 22. грудня, 1892 р. пôшла тою самою дорогою (до гробу) моя трета жена, Анна Кнапъ. Сеся погибла въ домѣ пôдъ ч. 39 при 4-ой улици, въ Гамілтонъ, О." — Всѣ свои жертвы я дусивъ, додае убійникъ — бо менѣ було незвычайно мило дивити ся на ихъ передсмертнй судороги. Робѣть зô мною, що хочете, хочь жалую теперь того и дуже лякаю ся шибеницѣ. Противъ убійника розпочавъ ся оногды процесъ и мабуть не мине его кара смерти.

Надôслане.

Дня 12. с. м. Андрей Кавуличь, замешкалый въ Priceburg, Pa., вертаючи зъ роботы, дôставъ вôдъ подорожуючого аґента 3 піґулки, котрй той роздававъ помѣжъ людей яко адвертайзментъ лѣку жолудкового. Тй піґулки принѣсъ вôнъ до хаты и положивъ, не кажучи женѣ нѣчого, на шафку, де кладуть ся знаряды кухоннй. Коли его жена знайшла по якômсь часѣ тй піґулки, наробила крику, скликала сусѣдôвъ и такъ заскаржила мужа, будьтобы той хотѣвъ отрѣти еѣ. Переслухане вôдбуло ся у мѣсцевого судіѣ покся, а протоколъ вôдôслано до суду повѣтового въ Скрентонъ, Па.

Отъ до чого то може чоловѣка привести его власна завзята а нерозумна супруга.

Андрей Кавуличь.

ВСЯЧИНА.

Запахъ Европейцѣвъ.

Що не лишь цѣлй людскй расы, але и поодинокй люде мають свôй окремый запахъ, походячій зъ рôжного рода потôвъ, се рѣчь загально звѣсна. Кождый Европеець, що мавъ яке дѣло зъ муринами або якимись иншими людьми зъ Азіи або Австралія, знае, що тыхъ людей чути неразъ такъ, що Европеець майже не годенъ того выдержати. Але якій запахъ мають Европейцѣ, того довѣдали ся они ажь вôдъ японьского лѣкаря д-ра Бунтаро Адахі, котрый въ часописи »Ґльобус« такъ о тôмъ пише: Запахъ Европейцѣвъ, именно-же жѣнокъ, вражае дуже Японцѣвъ. Вôнъ ажъ щипае въ нôсь та е прикрый, якъ старе звѣтрѣле масло, але не у кождого чоловѣка однаковый; у одного солодкій у другого гôркий. Запахъ той стоить въ звязи зъ вѣкомъ. Дѣти и молодшй люде не пахнуть або менше, якъ въ старшôмъ вѣцѣ. Для бôльшои части Японцѣвъ, що перебувають въ Европѣ, є сей запахъ зразу дуже гидкій, але по кôлькохъ мѣсяцахъ они привикають до него. Запаху того не можна нѣколи позбути ся купанемъ и митемъ. Шкода, що той японьскій лѣкарь не написавъ про запахъ у жидôвъ, а особливо у нашихъ галицкихъ. Се певно мусить бути запахъ дуже прієнный и притягаючій, бо деякй села, то день и нôчь сидѣли бы у жида...

Усыпляюча трава.

На однôмъ зъ послѣдныхъ засѣдань біольоґічного товариства у Вашинґтонѣ говоривъ д-ръ Вернонъ Булі про траву, що усипляе и про еи вплывъ на коней. Тая трава росте въ декотрыхъ околицяхъ Каліфорніи. Конѣ, якъ нею напасуть ся, ходять черезъ кôлька днѣвъ мовъ заспаній, нездатнй до роботы, ажъ поки знову не повернуть до звычайного стану. Сконстатовано такожъ, що худоба, котра разъ тои травы закоштувала не хоче вже еи бôльше пасти.

Завѣщане дивака.

Въ Кадикстѣ, въ Испаніи, померъ недавно будôвничій Романъ Инсіеста, якій за житя не мавъ симпатіи у людей. Знаючи, що за его доконвиною при похоронахъ нѣхто не пôде, назначивъ въ завѣщаню, абы кождому, що возьме участь въ его похоронахъ, выплачено по два франки. Коли ся вѣсть рознесла ся по мѣстѣ, прийшло на похороны Инсіенса тысячѣ бѣдного населеня. По похоронахъ поставлено столикъ на свѣжôмъ гробѣ и роздавано присутнымъ квіты на 2 фр.: они обходили довкола костелъ, перескакували черезъ муръ и знову зголошували ся по квітъ. Зъ сего прийшло до заколоту, а опôсля до бійки такъ, що ажь жандармерія мусѣла розгоняти товпы. Коло хаты померщого, де выплачувано грошѣ, прийшло такожь до кровавои бійки. Такъ отже покôйникъ Инсіеста за житя нѣчого доброго не зробивъ, а по смерти своимъ завѣщанемъ наробивъ лиха.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

В. Нов... Вінніпеґъ, Ман. Каждый зъ нашихъ предплатникôвъ мае зазначено на адресѣ, доки заплативъ за „Свободу." И на Вашôй адресѣ стоить, Jul 1902. Погляньте.

N. Keeseloff, Hadlock Wash. Намъ не присылають лише по одному примѣрникови „Гайдамакôвъ", тому не можемо пôслати Вамъ якъ на оказъ. Напишѣть до редакціи сеи часописи, а безъ сумнѣву пришлють Вамъ оказове число. Пишѣть на адресу: Ред. „Гайдамакôвъ", ул. Баторія, ч. 24. Львôвъ, Galicia, Austria.

Важне для канадійскихъ Русинôвъ.

Въ имени французкого архиепископа зъ St. Boniface, адвокатъ и посолъ французкій Mr. Joseph Bernier, таке вносить передъ соймъ крайовый въ Winnipeg дня 25. лютого: (слова его переводимо дословно зъ вініпеґского дневника Tribune).

„Mr. Joseph Bernier, from the Archbishop of St. Boniface, praying for an act to amend chapter 23. of 38 Vic, conveying properties of the Greek Ruthenian Church in communion with Rome, into the control of corporations under control of the Church of Rome".

По руски се звучить такъ:

Панъ Joseph Bernier, вôдъ архиепископа зъ St. Boniface, просить о дѣйстне доповнене параґрафу 23. книги 38. державного закона котребы вôддало маетки рускихъ церквей сполученыхъ зъ Римомъ, пôдъ контролю корпорацій, и церкви римскои. — Видите, дорогй братя Канадійцѣ, яка крута бесѣда адвоката. 23. параґрафъ вызше сказаного права есть за короткій для Французôвъ, бо въ нѣмъ дае ся силу римскôй церквѣ контролювати, а тымъ самымъ право власности тôлько римо-католицкôй церквѣ. Ту, бачите, Французы хотять сей параґрафъ такъ натягнути въ соймѣ, щобы и рускй церкви зъ ихъ маетками перейшли пôдъ те саме право, то есть такъ, що коли се право здѣйстнило бы ся, то руска церква зъ своимъ именемъ есть згладжена зъ лиця Канады, право не узнало бы бôльше греко- руского священика священикомъ, а чины духовнй не були бы важнй.

Кожда церква побудована, если мала бы греко-руска або греко-католицка, не може бути власностію того або тыхъ, хто еи будувавъ, а тôлько власностію римо-католицкои церкви, до котрои священикъ именуе „тростисôвъ" и имъ розказуе, а попови розказують вызшй власти римскои церкви. Супротивляти ся сему, то е праву, значилобы тôлько, що оперти ся податкамъ: выйде полісменъ и зробить пôсля права, тебе Русине за оборону своеи власнои працѣ поведе до Ивановои хаты.

Якбы Французы опѣкували ся нами, колибы здѣйснили се право, кождый легко здогадае ся. Церкви силовь вôдберуть, бо певнй, що рускй бараны тай овечки божй потримають ся трохи, тай вскорѣ прийдуть до церкви сповѣдати ся, хрестити ся, вѣнчати ся и т. д. Они поглядно розумѣють нашого дуже темного брата, и тому идуть певно и смѣло до своеи цѣли. Мы дуже сумнѣваемо ся, чи не осягнуть еи.

Видите сіфтоньскй хрунѣ, слѣпй, глухй и дурнй, кому пантофлѣ лижете, кого за пазухою грѣете, тай кажете, що вамъ церкву нѣхто не выдре, якъ самй не дасте. Французы васъ не будуть о то просити, бо они васъ досить напросили ся, а теперъ близькій часъ, коли передъ олтаремъ вашои церкви замѣсть предкôвского нашого богослуженія, зареве Плюгавый по „лацѣне" — „дубкусъ козубкусъ" — а вы поотвираете морды, тай будете слухати, якъ турецкого казаня, бо вы слѣпй, глухй и дурнй, не маете людского чутя, вы за маснй слова нѣмецкого лазуита вѣру, ту вѣру, найдорозшій прадѣдный скарбъ Матери Руси, рускій Отче-нашь, руску літурґію, слово боже голошене по руски, допчете ногами, плюете на него, гордите нимъ, бо лазуитъ вамъ сказавъ, що се „вшистко едно". Проклята мати що васъ сплодила, о нещасна Русе; якихъ сынôвъ родили жиды, тй жиды, що Христа убили, мають свою правну церковь, синаґоґу, въ Канадѣ а рускій хрунь то найпôдлѣйша истота въ свѣтѣ, гордить своимъ и лакомить ся на обѣцянки. Дурнй хрунѣ! чи думаете, що бискупъ вамъ щось дасть, такимъ дурнямъ бискупъ не дасть, не стало того вже на Sifton, щобы бувъ умѣвъ взяти, а зъ такими дураками лазуиты масненько обходять ся, тай пôдъ масковъ Христа держать васъ при собѣ, щобысьте имъ помагали розпинати, роздирати святу нашу матеньку церковь, а въ Вінніпеґу острять пазуры по десяту вашу шкôру. Клянцайте хрунѣ зубами, за сй терпкй але щирй слова, тай незадовго пôзнаете свою зраду, якъ пôзнавъ Юда искаріотскій, але буде запôзно. Тôлько махнете рукою, тай скажете: „добре тотй рандиґалы у Свободѣ писали". Одначе буде запôзно и Господи васъ борони вôдъ юдинои гадки.

Не думайте, братя Русины, що всѣ на Sifton хрунѣ. Есть ихъ тôлько пять. Оденъ зъ нихъ недавно с振внувъ ся поцѣлувати Плюгавого въ саме сукно, та, бачите, забувъ, що люлька въ зубахъ и упѣкъ нещасного такъ, що сей ажь заверещавъ зъ болю. Решта Русинôвъ, то чеснй и завзятй, а порадившись якъ оборонити ся вôдъ такого несподѣваного нападу французôвъ, зробили петицію и заслали на руки правительства Се саме зробивъ Ethelbert. Вôдписъ нашои петиціи подаемо низше дословно и взываемо въ имени цѣлои Руси и нашои церкви Русинôвъ усѣхъ кольоній въ Канадѣ, щобы сю петицію заразъ вôдписовали зô »Свободы«, збирали якъ найбôльше пôдписовъ и чимъ скорше высилали до Ottaw-ы, бо внесене адвоката француского може прійти въ соймъ на порядокъ дневный въ короткômъ часѣ, сли захопить — щасте наше, сли нѣ — да возрадують ся хрунѣ.

Иванъ Бодругъ.
Иванъ Негричъ.

Sifton, Man. March 2-d 1903.

To the honorable members of the House of Commons Ottawa in Parliament assembled.

Gentlemen!

The Petition of the undersigned Ruthenian settlers of North West Canada humbly shewet:

That whereas: We note with alarm and dismay that the Archbishop of St. Boniface is taking means to induce legislation that will empower the Rom. Catholic Church to obtain and control properties of the Greek Ruthenian Church throughout the North West.

And whereas: We have emigrated from a country where we were biterly oppressed by both Church and State, to a so called free country and we therefore wish to be free and independent in matters of religions.

And whereas: We wish to remain members of the Greek Ruthenian Church and repudiate emphaticaly any claim to authority over us advanced by the Church of Rome.

Therefore: We do beg and petition that your honorable body will not consider any petition presented by. or for his grace the Archbishop of St. Boniface nor enact legislation of any kind giving the Church of Rome power over our Church or her properties.

And your petitioners will ever humbly pray.

Русины зъ North West Territories на ковертѣ адресуйте такъ:

W. F. McCreary Esq. M. P. House of Commons
Ottawa, Ont.

Русины въ Манітобѣ най адресують:

I. A, Burrows, M. P. Legislature Assembly,
Winnipeg, Man.

Політичный пôдпалъ.

Невыносимй економічнй и політичнй вôдносины на Украинѣ рушили въ минувшôмъ роцѣ хлопскй масы. Не маючи конституційного способу протесту противъ нужды и гнету, не маючи правныхъ дорогъ до осягненя поправы своеи долѣ, хлопы кôлькохъ ґуберній ударили масами на паньскй дворы. Великй ватаги хлопôвъ тягли вôдъ двора до двора та забирали збôже и худобу. Въ кôлькохъ случаяхъ дворъ пôшовъ зъ дымомъ.

Така революція могла мати успѣхъ лише въ тыхъ часахъ, коли то оборонцѣ „ладу", коли вôйско було узброене въ збрую, яку и бунтôвники могли мати. Нынѣ, кожда революція, де збунтованй выступають збитою масою и дѣлають явно, мусить скôнчити ся страшнымъ погромомъ бунтôвникôвъ. Того рода революціи масъ належить вже до исторіи, они нѣколи не можуть скôнчити ся успѣхомъ революціонистôвъ. Не диво, що револьта украиньскихъ хлопôвъ скôнчила ся ихъ погромомъ. Бунтъ здавлено нагайкою, шаблею и оловомъ, а вконци рѣзками, вязницями и Сибѣромъ. На громады наложено величезнй тягары, бо на нихъ упало вôдшкодоване, яке держава выплатила панамъ потерпѣвшимъ въ часѣ бунту.

Здавало ся, що змасакрованый хлопъ вже бôльше не рушить ся. Але ось — надходять страшнй вѣсти: хлопы змѣнили способъ борбы и замѣсть выступати ватагами палять дворы.

„Słowo Polskie" дôстало таку вѣсть зъ Петербурга: „Зъ полудневои Росіи, а головно зъ харкôвскои ґуберніи надходять вѣсти, що хлопы почерзѣ пôдпалюють дворы, гумна и фôльварки панôвъ. Говорять що сыми пôдпалами кермуе руско-украиньскій комітетъ. Пошкодованй паны зголосили ся у ґубернатора. До сихъ мѣсцевостей, де вже були огнѣ, або де ихъ надѣють ся, выслано вôйско. О пôдпалахъ доносять такожь зъ полтавскои ґуберніи. Пôдпалъ ширить ся сильно въ Полудневôй Росіи".

„Neue fr. Presse" дôстала знову таку вѣсть: „Якъ доносять зъ Харкова, хлопскй розрухи, котрй здавлено вôйскомъ, прибрали нову, для панôвъ дуже небезпечну форму. Хлопы палять добро всѣхъ тыхъ панôвъ, котрй зажадали вôдъ правительства вôдшкодоване за шкоды, якй потерпѣли въ часѣ послѣдныхъ розрухôвъ и въ той способъ звалили сй вôдшкодованя на хлопôвъ.

М 33

Супроти того, що пôдпалы стались що разъ частѣйшими, ґубернаторъ Полтавы скликавъ надзвычайну нараду, въ котрôй взяли участь полковникъ жандармеріи Преференскій и прокураторъ Тіфенгаузенъ. Порѣшено выдати надзвычайнй зарядженя, абы вышукати палѣѣвъ и примѣрно ихъ покарати. Коли громадскй уряды вôдповѣли, що не будуть робили шпицлѣвскои службы, стягнено тайныхъ аґентôвъ поліційныхъ зъ Москвы, Харкова и Варшавы и выслано до мѣсцевостей загроженыхъ пôдпалами. Харкôвскій ґубернаторъ кн. Оболеньскій выѣхавъ до Петербурга, абы о сѣй найновѣйшій хлопскôй революціи, супротивъ котрои власти суть безсильнй, здати цареви справоздане".

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly,
published every Thursday
by the Svoboda Publ. Co.,
111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

“Свобода”

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на рôкъ	$2.00
„ „ „ пôвъ року	1.00

Оплачувати ґазету треба все-гда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру дôстанете вôдъ почтаря або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѝ грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Нумеръ телефону: 8082.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не принимаемо.

Хто хоче, щобы его статя, допись и т. п. були надрукованѝ въ „Свободѣ“ въ четверъ, той мусить прислати намъ тую статю або допись такъ, щобы мы еѣ дôстали найдальше въ попередну суботу.

Уваги.

Колись тутъ можна було видѣти въ саме полудне, въ недѣлю, въ Олифантѣ таку цѣкаву сцену. Зъ салону о Обушкевича выйшовъ пяный, якъ нôчъ, хлопчище около 20-лѣтный. Пыка червона якъ буракъ, ковтъ и штаны обôльованѝ зъ верху до споду — однымъ словомъ — хрунь першои клясы! Ну — иде оттой хруникъ сайдвокомъ та белендить на все горло пяными устами: На бôкъ радикалы, бо хрунь иде!

Свята твоя правда, хрунику, мы радикалы, а ты и твои камраты хрунѣ — нѣ больше — нѣ менше, але акуратъ хрунѣ.

Зъ того прикладу и зъ того, що москвофульска банда сама признае ся, що они хрунѣ, може кождый розумный чоловѣкъ пôзнати, яке то насѣне. Бо що они насъ прозывають радикалами, се all right! Радикалъ на кождый спосôбъ означае чоловѣка та ще и такого, що щось розумѣе. А хрунь то знаете, що значить? Хрунь означае таке сотворѣне, що мае довгу рыйку, а тому, що не мае роговъ, то звуть сего звѣра „безрогою“. Хрунь а — выбачте — свиня то одно имя. Тому здае ся, не велика се честь бути хруньомъ.

Радикалъ означае такого чоловѣка, що хоче зъ корѣнемъ вырвати се, що уважае за зле и шкôдливе. Руско-американьскій радикалъ означае чоловѣка розумного, котрый любить свободу, яку найшовъ на земли Вашинґтона и хотѣвъ бы, абы такій порядокъ бувъ у старôмъ краю, якъ е оттутъ въ Америцѣ. Проте не гнѣвайте ся за се слово, але величайте ся нимъ и отверто голосѣть всему свѣтови, що вы завзятѝ радикалы. Тогды кождый просвѣченый народъ буде васъ шанувати за ваше розумне переконане.

Кождый Русинъ, котрый хоче, абы го люде мали за люде, не повиненъ читати такихъ страшныхъ глупостей, якѝ пабазґранѝ по идіотичныхъ москвофульскихъ шматахъ. Бо хто читае дурницѣ, того люде мають за дурня. Проте вôдкидайте на почтѣ москвофульске дранте и скажѣть почтареви, що вы за розумнѝ, абы таке смѣте читати. Не лакомте ся на дурницю т. е. на тое, що вамъ за дурно посылають. Хто читае дурне, той тратить на дармо часъ и выставляе собѣ свѣдоцтво нерозумного чоловѣка. Ану розумнѝ братя радикалы! Бойкотуйте и вôдкидайте на почтѣ москвофульске смѣте! Розумѣе ся, мы се пишемо выключно до нашихъ любыхъ читателѣвъ, котрыхъ вважаемо за розумныхъ людей. Бо дурному нѣяке розумне слово помогчи не годно! Дурному, якъ то кажуть — два аркушѣ паперу на голову та букомъ въ голову!

Якъ колись фарисеѣ для выгоды богачѣвъ перекручовали законъ Мойсея, такъ нинѣ новомоднѝ фарисеѣ перекручують Божу науку Христа для выгоды богачѣвъ та царôвъ. Не ма дива! — они суть за се плаченѝ и то добре.

Подивѣть ся на примѣръ, на чѣмъ полягае наука Христа? Выключно на любови и то для всѣхъ — навѣть для ворогôвъ. Ба, навѣть въ старôмъ завѣтѣ маемо заповѣдь „не убий!“ А если сю науку и заповѣдь Богъ давъ для людей, то для всѣхъ, т. е. такъ для жебракôвъ якъ и царôвъ.

А щожъ зъ тои науки учинили новомоднѝ облудники. Ихъ наука выходить така, що Богъ давъ инше право царямъ, а инше звычайнымъ людямъ.

Если оденъ чоловѣкъ убе другого, то вôнъ называе ся убійця, або розбôйникъ. Але если царь каже кого забити, то фарисеѣ учать, що Богъ давъ ему не се право.

Та бо царѣ убивають неразъ цѣлѝ тысячѣ невинныхъ людей, коли посылають жовнѣрôвъ стрѣляти ся и рѣзати на вôйнѣ. Подумаймо лише, що то е тота вôйна. Звычайно навѣть той жовнѣръ, котрый иде забивати другихъ и самъ дае ся убивати, за що та за яке вôнъ боре ся. Найчастѣйше веде ся теперь вôйна изъ за бізнесу богачѣвъ, котрѝ чимъ бôльше мають, тымъ бôльшій достають апетитъ. Отъ якъ була недавно бурско-анґлійска вôйна. Анґлійскѝ богачѣ хотѣли выдерти Бурамъ ихъ богатѝ копальнѣ золота и дорогого камѣня — проте и розпочали вôйну задля благои причины.

Неразъ бувае еще инше причиною вôйны, отъ якъ въ 1866 роцѣ помѣжь Прусами а Австріевь за тое, що Прусы не хотѣли признавати довше перевяги австрійского монарха у Нѣмеччинѣ. Зъ того для Австріи не було найменшои корысти, а ходило хиба о пусте слово, о марный титулъ.

Майнеры выграли, хочь не зовсѣмъ.

Рѣшене (вырокъ) мирового суду въ справѣ страйку майнерôвъ, потвердивъ дня 21. с. м. по полудни, президентъ Рузвелтъ и подавъ его змѣстъ до прилюдной вѣдомости. Чотири головнѝ точки спору розсуджено, якъ слѣдуе:

1) Контрактовѝ майнеры при твердôмъ углю, котрѝ домагали ся пôдвысшеня платнѣ о 20 процентъ, одержать 10-процентову пôдвышку.

2) Майнеры домагали ся вкороченя годинъ працѣ для тыхъ робôтникôвъ, що працюють на дни, зъ 10 на 8 годинъ. Признае ся имъ 9-годинный день працѣ, а для машиністôвъ, помпуперôвъ и гайсерôвъ по 8 годинъ.

3) Жадане майнерôвъ, абы имъ плачено за выдобуте угле пôсля ваги, вôдкидае ся.

4) Жадане, абы майнерска орґанізація (юнія) була урядово признана, вôдкидае ся также.

Документъ рѣшеня е довшій и обемистый. Обговорюе ся у нѣмъ майнерскѝ вôдносины въ Пенсилвеніи, спосôбъ ихъ працѣ, житя и т. п. На основѣ статистики зъ 1901. р. доказано навѣть, що пересѣчный заробôтокъ контрактового майнера выносить рôчно вôдъ 550 до 600 долярôвъ.

Найцѣкавше одначе е се, що панове судіѣ дуже не приязно вôдносять ся до робôтничихъ орґанізацій и рѣшучо выступають противъ робленя рôжницѣ мѣжь юнійными и неюнійными робôтниками. Зъорґанізованый, чи незъорґанізованый робôтный робôтникъ — сказано въ рѣшеню — то все вôльный горожанинъ нашои републики, въ наслѣдокъ чого одному и другому прислугують однакѝ права, сему и тому не можь вôдбирати личнои свободы. — Очевидно — судіѣ не е ворогами капіталістôвъ....

При кôнци рѣшеня радить ся и поручае установити постôйный мировый судъ, котрый мавъ-бы складати ся зъ 6 охъ членôвъ, выбираныхъ по половинѣ: 3 ехъ черезъ майнерôвъ а 3-ехъ властителями майнôвъ.

Его задачею було бы мирити капіталъ зъ працею, залагоджувати всякѝ споры мѣжь робôтниками и властителями.

Не сказано тамъ одначе, що робôтники не могуть довѣряти нѣякимъ мировымъ судамъ. Бо и якъ-же помирити огонь зъ водою?

Впрочѣмъ сей самъ судъ котрый дае такѝ рады, не вдоволивъ робôтникôвъ. Они бороли ся хоробро, въ голодѣ и холодѣ страйкували 6 мѣсяцѣвъ и що имъ присуджено? Лише четвертину зъ того, чого домагали ся.

Хто знае, чи своими силами, безъ посередництва мирового суду, не були-бъ они бôльше выграли.

Въ мѣсяцю февруару 1903 приступили до „Р. Н. Союза“ слѣдуючѝ новѝ члены:

Нове братство св. О. Николая въ Manown, Pa.

Кобанѣ Стефанъ
Наґловскій Максимъ
Наґловскій Антôнъ
Лизакъ Михаилъ
Куривка Андрей
Пыртко Андрей
Куриловичь Семенъ
Косаровичь Павло
Ярема Кондратъ
Фринцко Антôнъ
Муринъ Лешко
Пухиръ Иванъ
Кащакъ Данько
Ґурешь Иванъ
Сабатъ Семенъ
Шурмѣньскій Михаилъ
Стахъ Юрко
Фринцко Петро
Несторъ Тимко
Руякъ Михаилъ
Юзвякъ Матій
Джеджехъ Теофѣль
Ґандолъ Георгій
Климъ Михаилъ
Онушканичь Дмитро
Ґлова Михаилъ
Сидорякъ Стефанъ
Сеньчакъ Лукашь
Сабатъ Спиридонъ
Пелешь Павло
Ґмитрикъ Иванъ
Барна Юрко
Кентощикъ Михаилъ
Ґбуръ Иванъ
Демчакъ Клементій
Игнатъ Иванъ
Вукста Дюро
Гутракъ Дюро

Въ мѣсяцю марцю приступило нове Братство до Р. Н. С. зъ Terryville, Conn.

Адамовичь Афтанъ
Адамовичь Петро
Попко Симеонъ
Либа Захарій
Дзямба Афтанъ
Кушвара Тимко
Кушвара Стефанъ
Духъ Павелъ
Вавринякъ Максимъ
Вавринякъ Василій
Цѣхонь Александеръ
Грабскій Василь
Ратиця Григорій
Костишакъ Иванъ
Летита Петро
Бобикъ Михаилъ

Дальше въ мѣсяцю февруару и марцю приступили новѝ члены.

Ч. 3. Баранъ Илько
Федорко Осифъ
Мирна Осифъ
Симашкевичь Михайло
Фикъ Стефанъ
Генько Осифъ
Русинъ Матій
Перегримъ Антôнъ
Скрипакъ Иванъ
Хома Юрко
Каменицкій Миколай
Гнатушко Михайло
Кисѣльовскій Сергій
Свала Иванъ дитина
Мосьцѣвскій Василь
Ч. 20. Гудакъ Михаилъ
Вироапъ Александеръ
Ч. 65. Крупей Стефанъ
Порада Василь.
Машляґа Григорій
Ґында Теодоръ
Ч. 42. Ящичакъ Василій
Гнатъ Марія дит.
Ч. 50 Сардиґа Михаилъ
Ч. 15. Риджикъ Осифъ
Ч. 27. Хорощакъ Томко
Ч. 69. Гричухъ Александеръ дит.
Гричухъ Андрей
Болюхъ Петро
Юркевичь Михаилъ
Леньскій Антôнъ
Ч. 46. Ґаборъ Михаилъ
Фирча Йоанъ дит.
„ Марія
Ч. 43. Губчикъ Михаилъ. дит.
Г. 4. Осухъ Самуилъ
Кадубецъ Миколай дит.
Ч. 2. Флидовичь Филимонъ
Дорошь Юрко
Вариевичь Иванъ
Ч. 36. Ярошь Марія
Ч. 14. Децокъ Миколай
Ч. 19. Кахничь Тимко
Ґузелякъ Лукачь
Свала Петро
Ґуманъ Осифъ
Бенько Иванъ
Панько Тимко
Турокъ Иванъ
Дудра Марія
Беньо Паста
Ґузелякъ Михайло
Ґыма Стефанъ
Беньо Евка
„ Ганна
Совѣньскій Франкъ

С. Ядловскій, секретарь.

Справоздане Касове

„Р. Н. Союза“ за мѣсяць февруаръ 1903.

Число пор.		
429	New York, N. Y. Тов. Зоря	17.90
434	Charleroi, Pa. М. Р. Н. С.	2.80
435	Cohoes, N. Y. М. Р. Н. С.	11.80
436	McAdoo, Pa. Бр. Пр. Богор.	62.15
437	Butler, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	24.95
430	Gradatim, Pa. М. Р. Н. Р.	10.40
439	Ramey, Pa. М. Р. Н. С.	39.14
440	Auburn, N. Y. Бр. св. О. Николая	16.19
441	Mahanoy Plane, Pa. Бр. св. прор. Илія	15.70
442	Glen Lyon, Pa. Бр. св. АА. П. и П.	15.60
443	Passaic, N. J. Бр. св. О. Николая	30.10
444	Desloge, Mo. Бр. св. І. Хрест.	41.63
445	New York. N. Y. М. Р. Н. С.	16.70
446	Eleanor, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	35.99
447	Waterbury, Conn. М. Р. Н. С.	22.10
448	Jersey City, N. J. М. Р. Н. С.	90.50
449	Rhone, Pa. Бр. св. Спаса	27.65
450	Trauger, Pa. Бр. св. АА. П. и П.	27.20
451	McKeesport, Pa. Бр. св. І. Хрест.	62.55
452	Ansonia, Conn. М. Р. Н. С.	16.24
453	Manown, Pa. Бр. св. О. Ник.	16.80
454	Elmira, N. Y. А. Курила	3.90
455	Monessen, Pa. Бр. св. І. Хрест.	16.20
456	Scottdale, Pa. Бр. св. І. Хрест.	23.42
457	Shamokin, Pa. Бр. св. Йосифа	17.13
458	Jessup, Pa. Бр. св. П. и П.	24.05
459	Buffalo, N. Y. Бр. св. Хрест.	28.76
460	Olyphant, Pa. Бр. св. І. Хрест.	147.52
461	Westmoreland City, Pa. Бр. св. Михаила	21.39
462	Plymouth, Pa. Вр. св. П. и П.	61.19
463	Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Димитрія	54.65
464	St. Louis, Mo. Бр. св. Михаила	44.62
465	Syracuse, N. Y. Бр. св. П. и П,	32.58
466	Bellevernon, Pa. Бр. Пр. Богород.	29.56
467	Shamokin, Pa. М. Р. Н. С.	178.30
468	Mayfield, Pa. Бр. св. Кир. и Методія	23 64
469	Sterling, Pa. Бр. св. І. Хрест.	24.15
470	Shamokin, Pa. И. Поляньскій часть довгу	50.00
471	Ansonia, Conn. Бр. св. П. и П	35.45
472	Carnegie, Pa. Бр. св. П. и П.	54.55
473	Trenton, N. J. А. Ґела	1.40
474	Scranton, Pa. Бр. св. Прор. Илія	55.04
475	Pittsburg, Pa. М. Р. Н. С.	47.75
476	Lansford, Pa. Бр. Пр. Богород.	127.62
477	Whitney Pa. Бр. Трех. Святителей	40.00
478	Ford City, Pa. Бр. св. О. Николая	41.40
479	Cleveland, O. Бр. св. О. Николая	8.40
480	Newton, N. Y. Демко Брода (до Jan. 1. 1904.)	8.40
481	Northampton, Pa. Бр. Пр.-Богород.	78.83
482	Trauger, Pa. Бр. св. І. Хрест.	26.54
483	Manown, Pa. М. Р. Н. С.	[illegible]
484	Priceburg, Pa. Бр. св. Василія	[illegible]
485	Mt. Carmel, Pa. Бр. св. П. и П.	[illegible]
486	Breslau, Pa. Бр. св. Андрея	28.57
487	Troy, N. Y. Бр. св. О. Николая	15.60
488	Yonkers, N. Y. М. Р. Н. С.	71.90
489	Simpson, Pa, Бр. св. Василія	30.60
490	Philadelphia, Pa. М. Р. Н. С.	5.00
491	Powhatan, W. Va. Бр. Пр. Богород.	17.68
492	West Pawlet, Vt. Бр. Пр. Богород.	23.70
493	West Pawlet, Vt. Бр. Пр. Богород.	31.60
494	Trauger, Pa. Бр. П. и П.	25.90

Разомъ	$2.270.16
готôвка зъ перенесеня	14.442.77
	16.712.93
розхôдъ въ февруару	3.448.58
Зъ кôнцемъ февруара готôвки	13.264.40
пожички	2.180.09
Загальный станъ касы	$15.444.49

А. Шаршонь, касіеръ — С. Ядловскій, секр. — Ник Пôдгорецкій, контрольоръ.

Бачнôсть робôтники!

Найлѣпша и найтаньша годинка для робôтникôвъ
лише - - - $1 45.

Ся годинка е зроблена зъ оксидованои стали, е цѣлкомъ чорна, лише ручка, числа и прикраса на циферблятѣ суть золотѝ. Сама ся натягае, замыкае ся такъ добре, що анѣ порохъ анѣ вода не зайде до неи, а часъ показуе акуратно такъ якъ и годинка за 40 долярôвъ. Кожда годинка зъ осôбна е выпробована, зреґульована и заґварантована.

Не ма лѣпшои годинки для робôтникôвъ.

Хто зашле напередъ грошѣ, дôстане годинку на почтѣ безъ жадной доплаты. Хто хоче заплатити грошѣ по одержаню, най пôде до найближшого експресъ офісу, а вôдъ експресу мусить самъ заплатити. Хто 2 годинки наразъ замовить, дôстане яко дарунокъ красный молитвеникъ, оправленый въ шкôру.

Ch. J. Kapoun Co.,
1015½ Collins St., ... JOLIET, ILL.

ШЬОВЪ! ШЬОВЪ!

ТЕАТРАЛЬНА ТРУПА GUTH & REYNOLDS

пôдъ зарядомъ Русина Островского дае дня 25, 26, и 27 с. м. въ Оперъ Гавсъ, въ Олифантѣ Па. чудеснѝ и оригінальнѝ представленя (шьовъ).

Вступъ лише 10 центôвъ.

Увидите тамъ рѣчи, якихъ вы еще нѣгде и нѣколи не видѣли. Буде представлена 5 актова комедія въ одной дѣѣ; дальше прійдуть танцѣ, интересна змѣна костюмôвъ, чудеснѝ спѣвы, музика и куґлярскѝ штуки.

Выступае ту европейскій акторъ Malcolm J. Guth и славна акторка Дорота Рейнолдсъ, котра зъ величезнымъ поводженемъ грала въ Нѣмеччинѣ, Росіи, Франціи, Анґліи и пр. Хто разъ прійде на ихъ представлене, той другій разъ поверне зъ одушевленемъ, абы забавити ся и надивити ся.

При кôнци представленя будуть тамъ продавати ся лѣки, якѝ помагають на всякѝ недуги.

Вôдъ дня 30-го марця трупа буде давати представленя въ Taylor, Pa. вôдъ 6-го апріля въ Moosic, Pa., а вôдъ 13 апріля въ Avoca. Pa. и всюда забавить по тыжневи.

Ану Русины! Маете пôдпирати чужихъ то пôдпоможѣть свого!

Лише по 10 центôвъ!

Хочешь бачити Демка Мерепу?
Зайди до його сальону.
На Oneida Str. вôнъ мешкае,
Добре пиво, виску и циґары мае,
Въ гали його що суботы музиканты грають,
Тожь молодѝ и старіи тамъ ся забавляють.
А въ недѣлѣ Союзовѝ мітинґи бувають,
Бо Мерепу, секретара, добре люде знають.
Милый брате и Русине, не обминай його,
Хочешь пива або виски, то зайди до нього.
Вôнъ кождого тамъ Русина чесно услугуе
А вôдтакъ ще и цигара певно зафундуе!

Дамянъ Мерена,
11 Oneida Str.
Cohoes, N. Y.

Братя Русины! въ Олифантъ и околици.

Подаемо всѣмъ до вѣдомости, що по смерти нашого батька, бл. п. Даніила Свалы, погребника зъ Олифанту, мы, позôстала родина, будемо провадити погребницкій бизнесъ при помочи добрыхъ нашихъ приятелѣвъ. Не пхайте ся проте до чужихъ, не пôдпирайте ворогôвъ рускои церкви и народу, але, если Господь навѣстить васъ нещастемъ, удавайте ся до насъ зъ похорономъ. Мы лишилися сироты, мы молодѝ хлопцѣ, але мы постараемо ся такъ провадити нашъ бизнесъ, щобы вдоволити найбôльшѝ вымоги. Притôмъ не будемо васъ здирати, якъ роблять иншѝ несовѣстнѝ погребники, але певно порахуемо вамъ далеко таньше, якъ другѝ. Просимо проте за насъ не забувати, тымъ бôльше, що мы сироты, а будете бачити, якъ мы схочемо и зумѣемо во всѣмъ васъ задоволити.

Такъ само вынаймаемо каричѣ, боґи и серп на весѣля хрестины и прогульки, а то такъ тано, якъ нѣхто другій.

Спытайте тыхъ людей, котрѝ мали зъ нами дѣло, або самѝ спробуйте лише разъ, а вже певно нѣколи насъ не покинете.

Вдова и сыны по бл. п. Даньку Свалѣ въ Олифантѣ, Па.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Справы „Союза.“

Головный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1902—1904.

Головный председатель — о. М. СТЕФАНОВИЧЪ, 619 Carson Str., Pittsburg, Pa.
Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ, Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-председатель.....М. Кравчишинъ, NORTHAMPTON, PA.
Заст. касіера..................И. Глова, EXCELSIOR, PA.

Радні:

М. Туронъ................Priceburg, Pa.
Мих. Начута..............Mt. Carmel, Pa.
Діон. Голодъ..............Jersey City, N. J.
Мих. Грацонь..............McKeesport, Pa.
Андрей Добошь.............Lansford, Pa.
Ив. Сабатъ...............Yonkers, N. Y.

Ихъ заступники:

Ал. Горбаль, Мих. Югасъ, К. Кобанъ, А. Валевскій, Ник. Добровскій.

Контрольна комісія:

о. Н. Подгорецкій, box 31, Jersey City, N.J.
К. Карчовъ, 140 Essex Str., „ „
Ив. Гардый, Trauger, Pa., Westmorel. Co.

Вступайте до „Союза“.

Кождый членъ платить на мѣсяць только **70** центовъ, нѣ больше, нѣ менше. За те достанете **600** доляровъ посмертного, а 300 дол. за жену и всѣлякй другй запомоги въ разѣ калѣцтва и т. п. Хто не годенъ платити 70 центовъ на мѣсяць той може платити половину, то єсть 35 центовъ, а тогды достане лишь половину въ посмертного и другихъ запомогъ.

Записуйте вашй дѣти до „Союза“. Дѣти можна записувати лишь такй, котрй мають одень рокъ житя, або больше. За дѣти треба платити 25 центовъ на мѣсяць, а посмертне по нихъ достанете далеко больше якъ въ котрой небудь асекурацій (иншуренс).

Не волочѣть ся по чужихъ организаціяхъ, котрй выступають противъ вашои народности и вѣры, але приступайте до своеи рускои организацій, до „Союза“. Памятайте, що вы Русины!

Просимо

Вп. секретарӧвъ „Союза“, щобы подавали точнй адресы нововступившихъ дорослыхъ членовъ „Союза“, записаныхъ на цѣле посмертне сейчасъ до редакціи „Свободы“. Такъ само просимо подавати намъ якъ найточнѣйше всякй змѣны адресовъ членовъ „Союза“, списъ членовъ суспендованыхъ, выступившихъ, вымазаныхъ, вӧдъѣхавшихъ до краю и умершихъ.

Редакція „Свободы“.

ПОСМЕРТНІ ✝ ВѢСТИ.

Николай Скуба, родомъ зъ Малои Святковы, повѣта Ясло, въ Галичинѣ, членъ Р. Н. С. и брацтва св. Йоана Хрестителя въ Скатдсѣлъ, Па. упокоивъ ся дня 11. м. м. въ Галичинѣ въ 27-ӧмъ роцѣ житя.

Вѣчна ему память!

Прошу уважати!

[illegible] котрй потребують календарѣвъ Р. Н. Союза, нехай пишуть по нихъ не до редакціи „Свободы,“ але на адресу головного секретаря Союза.

Mr. S. Yadlowski,
Box 76 Jersey City, N. J.

Где есть?

Хто хоче шукати своихъ кревныхъ черезъ нашу газету, мусить заплатити 25 центовъ за кожде оголошене напередъ.

Де є

Николай Смеречиньскій, родомъ зъ Колотова, повѣта ярославского (Галичина)? Вже минає 4 роки, якъ приѣхавъ до Америки и вӧдъ того часу не ма чутки про него. Хто бы знавъ, де вӧнъ пребуває, або вӧнъ самъ, най зволить ласкаво донести на адресу:

Maxim Proc
Yorkton, Assa. Canada.

Де є

мӧй братъ Яношъ (Джанъ) Бражена, родомъ изъ Стропко-Ольки, земплиньской столицѣ, на Угорщинѣ?

Передъ 10-ма роками пребувавъ у Скрентонѣ, Па. та десь выѣхавъ и пропавъ по нынѣшный день. Хто бы знавъ про него, або вӧнъ самъ, най зволить ласкаво донести мнѣ на адресу:

Fedor Panczak
Conemough, Cambria Co., Pa.

Де є

Дмитро Нищеть, родомъ зъ Панкны? Бувъ 4 роки въ Bayonne City, потӧмъ бувъ въ Ансоніи. Єсли бы хто знавъ, де вӧнъ обертає ся, зволить подати на мою адресу:

Auna Haydko
106 Orchard St.
Yonkers, N. Y.

Де є.

Андрей Русинъ, родомъ зъ Волӧвцѣвъ, повѣта грибӧвского, въ Галичинѣ? Вӧнъ є середного зросту, округлого и смаглятого лица, безъ вусӧвъ, нӧсъ звычайный, очи брунатнй, а численъ около 33 лѣтъ. Най нашй люде стережуть ся его, якъ огню, бо вӧнъ скитає ся по „плейзахъ“ и обманює. кого лише може. Передъ и пӧдчасъ страйку майнерӧвъ перебувавъ въ Ансоніи, Кон., де ошукавъ своихъ земляковъ на значнй грошѣ и утѣкъ до Мейфилдъ, Па. Ту обманивъ ниже пӧдписаного, ошукавъ ч. Петра Гуреша, въ котрого мешкавъ, на 15 доляровъ и 4. цен. тай щезъ безъ вѣсти. Пӧшовъ мабуть дальше, щобы и другихъ натягати, задлятого остерѣгаю братӧвъ-Русинӧвъ передъ свимъ обманцемъ. Хто-бы знавъ про мѣсце его перебуваня, прошу донести менѣ на адресу:

John Fesh,
Mayfield, Lack. Co., Pa.

Братя робӧтники!

Трохъ Вашихъ братӧвъ, честныхъ Русинӧвъ и членӧвъ „Союза“ сидять въ арештѣ. Достались они тамъ не за злодѣйство, або за яку другу провину, але за то, що пӧдчасъ страйку боронили робӧтничу справу. Братя! Жены и дѣти тихъ 3 робӧтникӧвъ, хотять ѣсти а ихъ мужѣ и вӧтцѣ сидять замкненй въ арештѣ! Але ще не конець на тӧмъ, бо компаністы старають ся всѣми силами, щобы они були засудженй на довгй лѣта арешту.

Братя, поможѣть имъ! Сежъ не чужй люде, а вашй рӧднй братя; се не скебы, а юнійнй робӧтники майнеры.

Жертвы присылайте на адресъ редакціи Свободы, Svoboda, Box 418, Olyphant, Pa.

Кожда хочь и найменча жертва буде публично поквитована и за кожду хочь найменчу жертву дякує вамъ въ имени увязненыхъ вже напередъ

Комітетъ.

ELMER HEFFELINGER,

АҐЕНТЪ ВОДЪ ПРОДАЖИ ҐРУНТУ

Въ Shamokin, Pa.

Загальный Аґентъ вӧдъ продажи „лотовъ“ въ **MARION HEIGHTS.**

Въ прекраснӧмъ положеню и найлѣпшӧмъ мѣсци для майнерӧвъ до будовы своихъ власныхъ помешкань.

Центрумъ богато великихъ углевыхъ копалень, котрй дають занятє больше якъ сѣмъ тысячь робӧтникамъ, дорослымъ и хлопцямъ.

Быстрый потӧкъ плыве попередъ кождымъ „лотомъ“.

Тамъ єсть вже побудовано богато домӧвъ.

Нова школа заосмотрена въ найновѣйшй меблѣ, въ якой учить двохъ учителѣвъ.

Marion Heights есть на Greenough трактѣ, и одинокій ґрунтъ до продажи межь Shamokin а Mt. Carmel.

Докладне вӧддалене вӧдъ слѣдуючихъ копалень углевыхъ котрыхъ много можна бачити зъ мѣста:

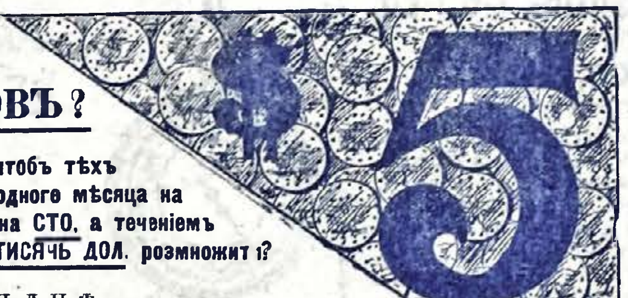
Greenough, въ мѣстѣ,	1½ миле вӧдъ Pennsylvania,	2¼ миле вӧдъ Colbert,
1 миля вӧдъ Natalie,	1½ м. в. Richards No 4 Slope,	3 милѣ вӧдъ Richards,
1 миля вӧдъ Scott,	2 милѣ вӧдъ Sioux,	3 милѣ вӧдъ Locust Spring,
1¼ м. вӧдъ Hickory Bridge,	2¼ м. вӧдъ Hickory Swamp,	3 милѣ вӧдъ Alaska.

Дежь инде въ якӧмъ лѣпшӧмъ мѣсци може майнеръ осѣсти, щобы мавъ такъ близько и пӧдъ рукою майны?!

Повѣтре здорове и вӧджавлячоє. Вода чиста въ великӧмъ засобѣ а околиця прекрасна.

Кождый, хто може заощадити десять центӧвъ денно, може купити собѣ лотъ на Marion Heights на мѣсячну выплату.

ИМѢЕТЕ ПЯТЬ ДОЛЯРОВЪ?

Желаете ли себѣ того, чтобъ тѣхъ ПЯТЬ доляровъ теченіемъ одного мѣсяца на ДЕСЯТЬ, а за одинъ годъ на СТО, а теченіемъ неозначенного времени на ТИСЯЧЬ ДОЛ. розмножит і?

З А Р Я Д Ц Ѣ :

J. M. JONES, сенаторъ изъ штату Огайо,
GEO. A. DIENHAM, предсѣдатель American Car Palace Co.
A. B. NETTLETON, бывшій помочный министръ кассы Соедин. Штатовъ.
COLONEL HENRY ALTON, подпредсѣдатель Conso и Louisburg дороги.
S. V. THOMPSON, досмотритель кассы Соедин. Штатовъ.
JOHN J. McCRACKEN, властитель фабрикъ American Car и Fondry Co., Вашингт., Дел.
WALTER R. EATON, кассіеръ доходовъ Соединенныхъ Штатовъ.

Господине тіи суть директорами

Columbia Gold Mining Company,

(Колумбія Компанія Золотодайныхъ Бань).

Которая то компанія инкорпорована есть съ капиталомъ ОДИНЪ МИЛІОНЪ ДОЛЯРОВЪ, а своимъ достовѣрнымъ забезпеченіемъ препоручаетъ каждому статися

СОВЛАСТИТЕЛЕМЪ

великихъ золотыхъ майнъ (бань), который суть именіемъ „Columbia Gold Mining Co.“, а которыи находятся въ Cripple Creek, Elpaso County, въ Colorado.

Тая часть штату Колоредо узнана есть попередными геологами Соедин. Штатовъ за най плодороднѣйшу и найбогатійшу на поклады золотой руды, а такъ и есть тому правда, а посвѣдчаетъ тѣмъ, что не одному счастье тамъ спрыяло и сбогатились. Теченіемъ минувшого года одинъ миліонъ доляровъ въ перш. выплачено было въ Колоредо.

СЛѢДУЮЩІЙ ВЫТЯГЪ ПОКАЗУЄТЬ, ЯКЪ БОГАТЫИ СУТЬ ТЕ МАЙНЫ ЗОЛОТОМЪ.

Цифры докажуть лучше якъ слова. — Разныи справы совластителей свѣдчать о томъ, что суть то найбогатшіи майны въ золото, якіи еще николи не были выкидены.

УРЯДОВОЕ СПРАВОЗДАНІЕ ПОСВѢДЧАЕТЪ:

Проба сдѣлана: E. E. Burlingameom 1736 Lawrence Str., Denver, Colo., признаетъ, что майна обсягуетъ 20.56 унцій золота въ тонѣ. Цѣна того золота въ тонѣ есть $411.20.

Случайное перековане: Torrey & Eaton 74 Cortland Str., New York. — Руда обсягуетъ 21.70 унцій золота въ одномъ тону. Цѣна золота въ тонѣ есть $448.53.

Та перековайтеся, что тіи золотыи майны приналежащіи „Columbia Gold Mining Co.“ имѣютъ свѣтлую будущность и про участниковъ найлучшіи выгляды.

Чи не есть совсѣмъ ясно? — Желаете еще больше доказовъ?

Мужи стоявшіи на челѣ того закладу суть прошехожденія изъ попередныхъ членовъ финансового и промысловаго свѣта и славятся довѣріемъ правленія Соединенныхъ Штатовъ. Самыи ихъ имена высвѣдчаютъ, что якъ важне есть тое предпріятіе.

Тіи то акціи суть установлены на $5.00, ибо тая цифра представляетъ ихъ праву цѣну. А пождается за одну $5.00, для того, ибо вартость ихъ есть така. Нѣтъ жадного сумнѣву въ томъ, что ихъ цѣна въ короткомъ времени въ два—три и 4. раза повышится.

Есть то неопровергательный фактъ. — Къ тому Васъ никто не силуе. Выше удане препорученіе подаетъ Вамъ такихъ великихъ выгодовъ, что шкода было бы съ такой случайностіи не скорыстати. Если хочете статись совластителемъ всего того, извольте выполнити слѣдующую апликацію, или напишѣть листъ сколько участковъ желаєте и все запишѣть просто на туть подану адресу:

COLUMBIA GOLD MINING COMPANY, 1335 Broadway, New York, N. Y.

НЕПОСЫЛАЙТЕ ГРОШЕЙ ВПЕРЕДЪ.

Columbia Gold Mining Company 1335 Broadway, New York, N. Y.

ГОСПОДИНЫ:

Я ниже подписаный заявляю, что хочу статися участникомъ „Columbia Gold Mining Company“ и прошу задержати для мене..........1 участковъ по $5.00; прошу прислати менѣ посвѣдчаніе.

Имя и назвиско ....
Улиця и число дому..........
Почта (Post office Box)..........
Провінція (County)..........
Городъ или плейсъ..........

П. С. Пишить по словенски или по русски, а отповѣдь получите.

Dr. A. BACEWICZ,

@ Penn Ave. — SCRANTON, PA.

Замешкавъ на мѣсци всѣмъ добре знаного доктора Шлюпаса.

Говорить по руски, словеньски, польски, литовски и англійски.

Мае також свою антику.

☞ Хорй могутъ его бачити въ антицѣ межь 8 годиною рано а 7 вечеръ.

Новый телефонъ 756. 302

Dr. F. J. Meek,

(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.

☞ Жени при породі дізнають особливої опіки.

Офіс: 8 N. Shamokin Str. SHAMOKIN, PA. Телефон Nr. 1673

Юліянъ Копистяньскій

(JULIAN KOPYSCIANSKI)

424 Shamokin Str., ШАМОКИНЪ, ПА.

Перворядный салонъ рускій. — Найлучшй напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки доскональй, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юльна.

ВИКТОРЪ ВѢЛЮШЬ.

—:: Нотаръ Публичный. ::—

Залагоджує всякй справы ґрунтовй и маетковй зъ старымъ краемъ. Выробляє повномочія, купує або продає мастки, веде процесы, довершує подѣлу маєтковъ, колектує грошѣ зъ старого краю, увольняє вӧдъ асентерунку и т. п. Продає також шифкарты, посылає грошѣ до краю и асекурує вӧдъ огню и на житє за найнизшу цѣну.

Всѣ справы полагоджує точно и скоро.

Порады удѣляє листовно або устно зовсѣмъ безплатно.

VICTOR WILUSZ,
Notary Public,
205 Washington Str.
JERSEY CITY, N. J. 302

Вӧдъ теперь Русины зъ Simpson, Pa. и околицѣ не потребують вже ходити до чужихъ, котрй ихъ обдерали и туманили, вызыскували и смѣяли ся зъ ихъ легковѣрности. Най лишь они затямлять слѣдуюче:

ЯКИМЪ ГАВРАНЪ

ґросерникъ въ SIMPSON, PA.

Се правдивый Русинъ, человѣкъ чесный и статочный (що потвердить кождый его знакомый) а все, що є въ его ґросерии, добре и не дороге. Ще одна выгода: ВОНЪ ПОШЛЕ ВАМЪ ГРОШѢ ДО СТАРОГО КРАЮ БЕЗПЕЧНО И СКОРО. Идѣть до него, най чужй не розпыхають черева нашою працею.

J. A. QUINN,

Одинокій погребникъ и бальсамовачь въ тыхъ сторонахъ. Мешкає на **Ridge Str., Lansford, Pa.** Людей, що мешкають въ Nesquehoning, Coaldale, Hauto, Summit Hill и Lansford обслужить чесно, тано и скоро. 1102

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ

✱ **TROMETTER'S** ✱
(Трометтеръ)

при Рединьскомъ дипо.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ.

Въ кождомъ часѣ можна достати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы приладжованй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремй комнаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, лікеры горѣвки и всѣ можливй напитки. Цѣны дуже низкй.

M 34

Важне!

Хтобы мавъ яку-небудь справу до залагодженя въ старӧмъ краю, якъ: продажа ґрунту, справа спадкова, сплата довгӧвъ, спроваджене грошей, пашпорты, справы войсковй и всякй инншй справы, що мусять переходити черезъ руки конзуля, най удасть ся до **ЮРІЯ ХИЛЯКА** на адресу: Geo. Chylak, Box 368 Olyphant, Pa.

Фотоґрафіи

похорону о. Бончевского можна купити по цѣнѣ 50 або 75 центовъ у Гавр. Дзадика.

Адресъ: Mr Gabriel Dzadik
130 Main St.

Юрко А. Прокоповичъ,

погребникъ, готельникъ, и Livery Stable

— Галя на митінґи и забавы, —

201 Jones Str., OLYPHANT, Pa

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.

Въ Шамокінъ, Па. мешкає рускій кравець

ПЕТРО КУЗМИЧЬ

425 N. Shamokin str.

Робить новъ всѣлякй убраня мужескй складно и дешево.

Хто у него замовить убраня, нѣколи того не пожалує.

„О най гали, о найгали, тажь то є друкованый листъ.“

Зашлѣть почтову марку по великій, новый, илюстрованый катальоґъ рускихъ и польскихъ друкуючихъ машинокъ, гармонійокъ, граючихъ и кукаючихъ годинникӧвъ и иншихъ много до зачудованя интересованыхъ новостей.

Адресуйте листы:
S. KELTONIK.
302 **PUNXUTAWNEY. PA.**

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?

CONDRAD LOTZ,

305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa. оправляє книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ роатрясенй. Також робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменовъ и т. д. За роботу ґварантує.

Купуйте книжки!

Замовляйте тӧлько тѣ книжки, котрй туть поданй.

Грошѣ присылайте наперед.

За пересылку платимо самй.

Назва	Цѣна
Американьскій шляхтичь	15
Близнй, оповѣданя	1.00
Борба клясъ	10
Багнітки	10
Библія мала	30
Богацько галасу зъ печеви, комедія	70
Вовчикъ Геншель	80
Весела книжочка зъ образами	80
Водкрити Америки	10
Гумористика	10
Гамлетъ	90
Голодъ, Кн. Гамсуна	1.00
Дослѣды зъ поля статистики	10
Духъ часу	80
Дезертиръ, Ковалева	60
Де-що про права и суды въ Сп. Дер.	10
Де-що про землю	10
Дивнй пригоды Комаха Салівана	25
Енеїда Котляревского	60
Економічне положене руськихъ селян в Угорщинї, Е. Егана	10
Зъ вершинъ в низинъ	1.50
Зъ села	20
Записки школяра	20
Іван Гус, гуртовий спів, Лисенка	50
Календарь для Ам. Русиновъ (1903)	25
Кльод Ге	10
Казки Андерсена	25
Казки Толстого	20
Коваль Бассімъ	60
Казки Ірімовъ	25
Казки Ірімовъ опр.	40
Казки народнй	25
Казки народнй опр.	40
Канадійска Русь	10
Конституція Сполуч. Державъ	10
Капиталъ и праця	10
Карби — гуцульскі новелі	30
Казка про жида	10
Молитвенникъ „Хвалите Господа“	$1.20
Молитвенникъ „Осанна“	40
Молитвенникъ для старшихъ	50
Молитвенникъ для дѣтей	10
Молитвенникъ для дѣтей	20
Микола Палинъ	10
Нечитальникъ	50
Народнй казки	25
На доброчиннй цѣли, комедія	35
Народный Рухъ Ав.-Уг. Русиновъ	15
Нарід в неволї	10
Образки для дѣтей за одень	1 ц.
Оповѣданя С. Макара	15
Образки зъ Америки	10
Оповѣданя Сторожєнка	10
Оповѣданя для дѣтей	20
Опришок Яношік	25
Пригоди Дон-Кіхота	40
Повѣсти Устіяновича	80
Про вӧдступник. вӧдъ рос. православія	10
Покарана лож, комедія	10
Повѣсти Федьковича	20
Подорож до краю великапів	25
Паньскі жарти	30
Рускій спѣванникъ брош.	40
„ „ оправл.	50
Розказы про силы природы	10
Русины пряшівской епархії	35
Розмова Поляка зъ Русиномъ	10
Свекруха, комедія	30
Словарь російско-укр. (4 томи)	6.00
Сім казок	50
Словаки чи Русины	40
Тарасъ Бульба	30
Творы Ст. Руданьского	50
Тымко Гаврилюкъ	15
Хмельницкій и Хмельнищина	15
Чума горѣлчана	30
Читанка для III. клясы	40
Читанка для IV. клясы	50
Якъ повставъ свѣтъ?	15
Яблочникаръ, комедія	15
Як козам роги виправляють!	10

SVOBODA, Box 418, Olyphant, Pa.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ОДИНОКА РУСКА НАРОДНА ДРУКАРНЯ въ Ню-Йорку

ВАСИЛЯ САРИЧА.

ВЫГОТОВЛЯЄ ВСѢ ДРУКАРСКИ ПРАЦѢ, чи фонетикою або етимольогією писани.

Пишѣть пôдъ адресою:
V. V. SARYCH,
517 E. 13th St., New York.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ,—
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Єго офісъ въ Scranton, Pa. є на 303 Spruce Str. Але до Скрентонъ приѣзджає тôлько кождого понедѣлка и четверга вôдъ години 6-ои до 8-ои вечеромъ.

Всѣ справы американьскй въ повѣтахъ: Люзерне и Лякована.

Хто мае справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правнй папери и повномочія.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Повнй склянки доливае.
Є цигара, є и галя
На мітинґи, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляєшь,
Вчуєшь неодно цѣкаве, —
А що выпєшь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у пяты!

Гр. ЖУРАВЪ и Ал. ГОРБАЛЬ
—маютъ—
знаменито заряджений готель въ Derby, Conn.,
близько дипа, 94 Main Str.

Всѣ знають Гриця и Лешка, бо они добрй Русины! Обслужать васъ скоро и гречно. Товаръ мають добрый. Порадять краянамъ куда, де и якъ удаватисѣ въ справахъ ґрунтовыхъ въ старôмъ краю. До всего вôдходить ся скоро.

Вже бы часъ и всѣмъ спомагати.

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до веселого и доброго куражу! Она веде просто до

Юрія Хиляка
въ OLYPHANT, PA.

Въ его гостинници знайдете одинокій, найвеселѣйшій, найчуднѣйшій въ наймоднѣйшій сторъ въ убраням. Купите добре „шифкарту“ и скоро и безпечно пошле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то все — нѣ! Вонъ мае ще найпарадньѣйшій салунъ въ мѣстѣ подъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôдной бабки на весѣлю.

Гавриилъ Малинякъ
Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ въ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Браня! завинайте у свого!

B. J. Keogh.

Продае всякй напитки темперенційнй, вайсбіръ и сельдеръ.

СПЕЦІАЛЬНЫЙ ОРДЕРЫ НА БАЛЪ, ПИКНИКИ, ВЕСѢЛЯ И ДРУГЙ ЗАБАВЫ ДОСТАРЧАЄ СКОРО.

Офисъ: 327 E. Centre Str.
SHENANDOAH, PA.

THE HOME BREWING CO.,
Shenandoah, Pa.

Выраблае бѣле и червоне пиво, порторъ и ейль найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Уживають лишь найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.

Union Beer.

Christian Schmidt, президентъ,
W. W. Rynkiewicz, секретарь.

ПЕРША РУСКА БУЧЕРНЯ ВЪ SCRANTON, PA.

Михайла М. Югаса
314 THIRD STREET

Хочешь купити добре мясо,
Шинку чи смачныхъ ковбасъ,
Не трать брате грошей а часу,
Лишь зытай ся, де бучеръ Югасъ.

Вôнъ всякиє мясо мае,
Зъ людьми красно розмовляе
И по руски, по словецьки,
По англицки и по польски.

Зъ него Русинъ, бучеръ славный,
Къ доброй справѣ всегда справный,
За рускій народъ щиро стоить,
Вражды людской ся не боить.

Тожъ Русинамъ треба знати,
Що его тре похвалювати;
Красно зважить, въ папѣръ завине,
Бучеря чисто, ажь ся серце радує.

Справедливе чудо у тôмъ є,
Що такъ смачного мяса нѣгде не є;
Другй бучеры дуже жалують,
Що у Югаса всѣ люде купують.

Мы, Русинки не жалуємо,
Вôдъ Югаса все мясо купувати будемо,
Бо вонъ у Scranton найлѣпше мясо має,
Смакъ найлѣпшій вôдъ всього,
О тôмъ кожда дитина навѣть добре знае:

Що хто вôдъ Югаса мясо скоштує,
До смерти не перестає,
Зъ ... вôдъ цѣлого.

Тожъ милй братя, нѣкуда ся не волочѣть,
До найлѣпшого бучеря до Югаса ходѣть,
Добре, тано, справедливо,
Чисто, смачно и утино!

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ld.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побольшеный, украшеный и на ново уряжденый. Новый домъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказує, що може компанічна робота. — Всѣ розумнѣ Русины належать до той компаніи, купують зъ свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $3,500.00 Заряджае нимъ:

Т. Федько.

ДАРОМ 14 ПРЕКРАСНИХ ПОДАРКІВ! НАЙБІЛЬШИЙ ВАРГЕН ПРЕДЛОЖЕНИЙ КОЛИНЕБУДЬ! НИЧ НЕ КОШТУЄ ВАЧИТЕ ТОВАР! Днесь предкладаемо одну з найліпших годинок які продают: Правдиву Американьску 14 к. з подвійною золоченою ковертою ... [illegible] ... ОДНА ГОДИНКА ДАРОМ З ПОДАРКАМИ ... [illegible] ... Адрес ATLAS JEWELRY CO., 67 Metropolitan Block, CHICAGO, Ill.

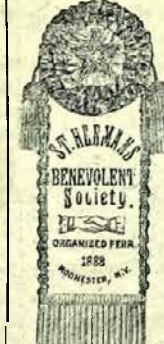
T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
готельничій
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мій!
— Добрый вечеръ, свате!
И куды такъ спѣшите?
Що за Талпаша, брате!
Що за Талпаша! Звѣдки вонъ?
Найлѣпшій въ мѣстѣ!
— Та-къ краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
Набираються силы!...
— Що за брандия и пиво такъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугує якъ братамъ!
— Танцо надзвычайно!

Глухоту

такожъ шумъ въ ухахъ лѣчить найскорше ... часъ. Задаву шум. Пишѣть сей часъ. Везъ описание даромъ. Лѣчить ... слабость котрі вважали невылѣчимыми. Одинокій заводъ сего рода Америки. Руска клиника St. Louis, No. 2933 Henrietta Str.

Выробляє братскѣ машѣ, шапки, відзнаки, хоругвы, униформы.

Цѣнникъ и проба высылаю даромъ.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA.

К. Файферъ,
одинокій славяньскій погребникъ въ Питсбургу и околици.

Выпаймае возки и повозы на весѣля, хрестины, похороны и т. п. по дуже умѣркованой цѣнѣ. Бюро ся находить близко вôдъ рускои церкви, 806 Carson Str., S. Pittsburg, Pa.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Якъ далеко зайшовъ я нынѣ?

Дуже часто пытаешь самъ себе!

Той величины.

Американьскій „ПЕДОМЕТЕРЪ“
ВÔДПОВѢСТЬ ТОБѢ.

Чоловѣкъ звычайно павѣть не выображае собѣ, скôлько вôнъ перейде черезъ день, чи то въ своимъ занятю або въ дома.

АМЕРИКАНЬСКІЙ
„ПЕДОМЕТЕРЪ“

мѣряе и записує кождый твôй крокъ. Вôнъ для чоловѣка ходячого пѣшо есть тымъ, чимъ „Ціклъометеръ“ для біциклісты.

Всѣ граючй въ пилку, турісты, подорожнй а властиво всѣ, котрй ходять пѣшки потрѣбують такого „ПЕДОМЕТРА“: єго можна носити въ кишени, бо єсть такои величины и выглядае подôбно до дамского годинника. До сего часу добрый „ПЕДОМЕТЕРЪ“ коштувавъ не менше якъ $4.00 до $15.00. Нашъ може рôвнатись зъ кождымъ, єсть зробленый въ сѣмъ краю и лучшого знайти не можна а цѣна єго лише

оденъ доляръ.

Єго можна урегулювати вôдповѣдно до кроку чоловѣка и за кождый ручимо. Єсли не можете єго дôстати въ вашôмъ сторѣ. то мы доставимо вамъ оденъ своимъ коштомъ черезъ почту, єсли зашлете намъ одного доляра на адресу:

INTERNATIONAL MERCANTILE EXCHANGE,
LOUISVILLE, KY.

Потрѣбуємо агентôвъ.

Иванъ Глова.
JOHN GLOWA
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякй потрібнй рѣчѣ до житя, якъ такожъ можна купити убраня майнерскй и звычайнй.

Посылае такожъ грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и безпечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

ДІЯМЕНТОВЫЙ ЕЛЄКТРИЧНЫЙ ХРЕСТЪ,

званый такожъ хрестомъ Вольта, зôставъ вôдкритый кôлька лѣтъ тому въ Австріи. а задля своихъ великихъ прикметъ розповсюднивъ ся скоро въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Скандинавіи и другихъ европейскихъ краяхъ, где нынѣ уважають єго за найсильнѣйше средство противъ ревматизму и другихъ слабостей.

Електричный Діяментовый Хрестъ лѣчить ревматизмъ мускулôвъ и суставôвъ, невралґію, болѣ въ цѣлôмъ тѣлѣ, нервовôсть, нервово ослаблене, безсонницю, пригноблене, гістерію, паралѣжъ, трясене, ударъ, епілепсію, танець св. Віта, пальпітацію, нервовый бôль головы, и всѣ слабости нервового системy. Єго добродѣйный вплывъ видно вже по кôлькохъ годинахъ, хотяй часомъ треба на него ждати кôлька день.

Коштує доляра, при чѣмъ ґарантує ся, що принесе стôлько корысти, що найлѣпшій електричный поясъ, що коштує 15 або 25 разы тôлько. Нѣхто въ родинѣ хорый чи здоровъ, не повиненъ бути безъ Електричного Хреста, сего найлѣпшого средства противъ слабостямъ. Пришли доляра, а мы пôшлемо тобѣ оплаченый оденъ Електричный Діяментовый Хрестъ або 6 за 5 долярôвъ. Тисячѣ листôвъ вôдъ особъ, котрыхъ вылѣчивъ сей Хрестъ, суть достаточнымъ доказомъ єго силы. Ось два зъ нихъ: Маламъ болѣ черезъ много лѣтъ; теперь есмь здорова. Діям. Елект. Хрестъ вылѣчивъ мене. Каролѣна М. Пітерсенъ, Riechfield, Utah. Diamond Electric Cross Co., 206 Milwaukee Ave., Chicago. — Пов. Панове: Вже 3 мѣсяцѣ ношу Діамент. Електр Хрестъ. Давнѣйше мавъ я болѣ въ моихъ плечахъ, такъ що не мôгъ грати на скрипцѣ. Теперь чуюсь зовсѣмъ добре. Зъ поважанємъ. W. Simon, учитель, Schaumburg, Cook Co., Ill. Марець 20, 1900. — New Orleans, La. 28. лютого, 1902. — Пов. Панове: Въ залученю посилаємо Вамъ $5.00 на пять електричныхъ крестôвъ. Тѣ, котрй мы передше одержали приносять чудесну помôчь. Просимо прислати якъ найскорше. — СЕСТРЫ БЕНЕДИКТИНКИ. 2824 Douphine str. New Orleans, La.

DIAMOND ELECTRIC CROSS CO. Dept. 72.
306 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

ОТВОРѢТЬ ОЧИ
И ЧИТАЙТЕ, А ЩО ЧИТАЄТЕ, ТО СОБѢ ДОБРЕ ЗАУВАЖАЙТЕ.

Кто собѣ тіи строчки зауважає, той буде мати зъ того хосенъ

Єсли сте хори, уважайте, якому лѣкарови даєте ся лѣчити. Суть лѣкарѣ, которй выдавають ся за краєвыхъ лѣкарôвъ и выхваляють ся, же лишь они вмѣють Русинôвъ лѣчити. Такй лѣкарѣ звычайно лѣчать краянôвъ и побирають вôдъ нихъ великй грошѣ, але имъ непомагають, бо невмѣють.

Незважайте на похвалы, що вôнъ учивъ ся въ Вѣдни, въ Парижи, Льондонѣ а ще може и въ Трінідадѣ, бо то є лишь хитрôсть, черезъ котру зловити хотять легковѣрныхъ краянôвъ, и ихъ тяжко зароблені долляры.

Єсли потребуєте лѣкарскои помочи, удайте ся до добре звѣстного и вправленого лѣкаря, котрый вже тысячи и тысячи людей уздоровивъ, и котрый доказавъ, що заслугує на довѣріє и добре имя, котрымъ вôнъ тѣшить ся и то є

Професоръ Коллинсъ.

Той славный, ученый, котрый мае незвычайну спосôбнôсть духа и велику вправу въ лѣченю, лѣчить всѣ, якъ внутренй такъ и внѣшнй хоробы съ якъ найбôльшимъ успѣхомъ. Особливу увагу звертае такихъ пацієнтôвъ, котрй були лѣченй тыми выхвалеными лѣкарями, що всьо лѣчать, але ничь невылѣчать.

Професоръ Коллинсъ заложивъ великій уставъ на лѣчене хорыхъ пôдъ именемъ:

Prof. Collins New York Medical Institute.

Той лѣкарскій уставъ выробивъ найлучше имя въ цѣлôй Америцѣ; идѣть где небудь, всюды учуєте споминати єго имя. И всюды знайдете людей, котрыхъ Проф. Коллинсъ зъ многихъ рôжныхъ хоробъ уздоровѣвъ.

Єсли васъ инши лѣкарѣ неможуть вылѣчити, удайте ся зъ довѣріємъ до Професора Коллинса. Вôдвѣдайте єго особисто, єсли можливо, або пишѣть до него по руски. Вôнъ зъ опису вашои слабости пôзнає що вамъ хибує и можете бути певнй, що васъ выкурує. Въ случаю єсли бы була ваша слабôсть невылѣчимою, вôнъ вôдъ васъ анѣ цента непрійме.

Невыкидайте грошей невыставляйте своє здоровле на небезпеченство, але єсли сте хорй, пишѣть безъ намислу до Проф. Коллинса. Єсли вôнъ вамъ не поможе, то непоможе вамъ нѣкто, анѣ навѣть сто иншихъ „знаменитыхъ“ лѣкарôвъ.

Незважайте на фальшивй оголошеня иншихъ лѣкарôвъ. То ничь незначить єсли хвалить ся зъ вôдки прибувъ, и где вôнъ бувъ, и где учивъ ся, але то єдино значить, що вôнъ знає.

Єсли немаєте доброго здоровя, вôдповѣдайте на слѣдуючй пытаня и зашлѣть се на адресу Проф. Коллинса:

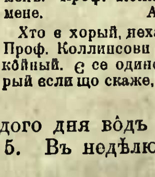
Кашлете?
Вомѣтуєте?
Худнете?
Маєте вытокъ?
Зле ся чуєте?
Маєте гостець?
Болить васъ бôкъ?
Чи васъ чоло болить?
Маєте розвôлнене жолудка?
Чуєте ся змучеными?
Чи вамъ тече зъ ухъ?
Маєте злый апетитъ?
Чи васъ въ горлѣ палить?
Маєте бѣлй уплавы?
Чуєте тиснене?
Чи сте слабого взроку?
Чи маєте короткій вôддыхъ?
Чи васъ по ѣдженю болить?
Маєте твердый стôлець?
Чи ся вамъ крутить голова?
Трясуть ся вамъ руки?
Чи ся легко зворушуєте?
Чи васъ свербить скора?
Сильно вамъ бє ся серце?
Чи чуєте на нѣмъ тягарь?
Маєте нечистый языкъ?
Чи васъ спане скрѣпляє?
Чуєте бôль въ костяхъ?
Маєте бôль въ плечахъ?
Чи васъ рѣже при моченю?
Чи маєте корчѣ въ жолудку?
Чи ваше тѣло є мягке?
Чи маєте хоробу матицѣ?
Чи легко ся лякаєте?
Чи часто ся перестуджуєте?
Чи маєте неприємный потъ?
Чуєте, що маєте зафляґмлене горло?
Маєте выразливй хоробы?
Чуєте зиму въ неркахъ?
Чуєте порожнôсть въ головѣ?
Чи чуєте, же маєте горячу кровь?
Чи чуєте, же маєте легку голову?
Чи чуєте ся бути цѣлкомъ розпаленымъ?
Бачите камѣнчики въ мочи?
Чи чуєте всегда оспалôсть?
Чи потять ся вамъ ноги?
Чуєте бôль на верху головы?
Чи сте рано змученый?
Палить васъ хребтова кôсть?
Неможете рано ѣсти?
Течуть вамъ слины зъ устъ?
Маєте слабу хребтову кôсть?
Ходите сгорбленый?
Бридить ся вамъ, коли ѣсте?
Чуєте ся слабымъ и роздражненымъ?

Проф. Коллинсъ мае многй тысячѣ листôвъ вôдъ уздоровленыхъ хорыхъ, котрй дякують єму горячими словами за уздоровлене. Тутъ подаємо вытягъ зъ кôлькохъ листôвъ.

Проф. Коллинсъ є найлѣпшимъ лѣкаремъ, якого я пôзнавъ въ житю. Уздоровивъ мене зъ хоробы жолудка.

Андрѣй Прила.

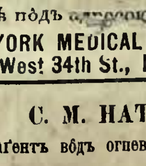

За бôльше рокôвъ терпѣла я на такъ звану жѣночу хоробу.

Проф. Коллинсъ уздоровѣвъ мене, коли другй не могли мене уздоровѣти.

Берта Зукаличъ.

Пробувавъ я лѣчитись у многихъ лѣкарѣвъ, бо я самъ терпѣвъ на грудну слабôсть за много лѣтъ.

Але тôлько скажу, жо Професоръ Коллинсъ заслугує похвалу.

Михаилъ Милеръ.

Великй грошѣ коштували мене выхваленй докторы, але не помогли менѣ. Проф. Коллинсъ уздоровивъ мене. Антôнъ Фирчакъ.

Хто є хорый, нехай лишь напише Проф. Коллинсови а може бути спокôйный. Є се одинокій лѣкарь котрый єсли що скаже, то се и зробить.

Марія Полякъ.

Уставъ є вôтвореный кождого дня вôдъ 10 рано до 1 год., а по полудни вôдъ 2 до 5. Въ недѣлю тôлько вôдъ 10 рано до 1 по полудни.

Пишѣть въ якôй нибуть мовѣ пôдъ адресою:

Prof. Collins, NEW YORK MEDICAL INSTITUTE 140 West 34th St., New York

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ дôстане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода и пораду, де найлучше купити шифкарту.

C. M. HATHAWAY,
аґентъ вôдъ огневои асекурацїйнои компаніи.

Колектує такожъ грошѣ за рентъ. Мае два домы до ренту на Race str., три домы на продажь на Hill str., домы до мешканя або на продажь на Blakely, Olyphant, Pa.

ЦѢНА ДУЖЕ НИЗЬКА.